

bb 66. niels bohr emlékest

t ms/tm/m/

1963. március 12.

az eötvös loránd fizikai társulat és a tudományos ismeretterjesztő társulat kedden este a kossuth klubban niels bohr emlékestet rendezett. gyulai zoltán kossuth díjas akadémikusnak, az eötvös loránd fizikai társulat elnökének megnyitó szavai után novobátzky károly kossuth-díjas akadémikus, a magyar tudományos akadémia alelnöke mondott ünnepi megemlékezést a nagy dán fizikusról.

a méltatás^{at} a közönség nagy tetszéssel fogadta. /mti/

...-

- v é g e -

- 44 -

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Főm. utca 6-7. Telefon: 180 490, 300 100
A szerkesztést és kiadást a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1963. március 13.

bb 1. színház gyermekeknek és nyugdíjasoknak a gutenberg művelődési otthonban

i ni/gk/m/sr

1963. március 13.

a nyomdaiparhoz tartozó művelődési intézmények igen nagy forgalmat bonyolítanak le. a látogatottság egyetlen magyarázata: a „ki mit szeret”, -alapon összeállított népszerű rendezvények.

a szakma dolgozóinak kulturális központja, a gutenberg művelődési otthon fiataloknak és időseknek egyaránt mindig érdekes műsorokat nyújt. gyermek-színjátászi havonta két alkalommal - rendszerint vasárnap délelőtt - lépnek színpadra, mindig népszerűsereg előtt. a jóképességű gyermekegyüttes híre más kerületekbe is eljutott már, s nem egyszer szerepeltek kőbányán, zuglóban, budán és más kerületek művelődési házaiban. a nyomdászotthonban évente csaknem tízezer gyermek és felnőtt szórakozik műsoraikon.

a nyugdíjasok részére a művelődési otthon szombat délutáni színház címen rendez bérletes előadásokat. e sorozatokban két-háromfelvonásos színműveket adnak elő a legjobb műkedvelő csoportok. ezen kívül esztrádműsorok és hangversenyek is szerepelnek az idősebbeknek szánt rendezvényeken.

a nyomdász szakmában dolgozó fiatalok kulturális központja a kellner sándor ifjusági művelődési otthon. a népművelésnek itt is sokféle fajtája honosodott meg. az ismeretterjesztő előadások sohasem unalmasak, s mindig igen látogatottak. a nyári időszakban ugyanis autóbuszkirándulásokkal, ősszel és télen filmvetítéssel színesítik az előadók magyarázatait. az autóbuszkirándulások alkalmával megismertetik a fiatalokkal nagy szocialista építkezéseinket, hazánk nagyobb városait. egy-egy ilyen kiránduláson két-három autóbust indítanak. a zárt-termi ismeretterjesztés leggyakoribb témája: a baráti országok népeinek élete és kulturája, a magyar és a világirodalom, a történelem, valamint zenei ismeretek és a technika legújabb vívmányai. az előadásokat rendszerint filmvetítés követi. /mti/

...-

- 1 -

bb 3. a külföldi és hazai cirkuszegyüttesek produkciói - a guineai állami együttes vidéki körútja

1 lv/te vm sr

1963. március 13.

az országos cirkusz és varieté vállalat gazdag, változatos programot állított össze. a fővárosban, a vidéki nagyvárosokban és falvakban az idén is több külföldi cirkuszegyüttes szerepel.

a vendégek sorát a 45 tagú szovjet cirkusz együttes nyitja meg, műsorában a világhírű cigány artistacsoporttal. a szovjet cirkusztársulat május 1-től június 30-ig vendégszerepel magyarországon.

június 1-től nagyszabású műsort mutatnak be a fővárosi nagycirkuszban „nők a porondon”, címmel, amelyre különböző országokból a szórakoztató műfaj legjobb női szereplőit hívták meg; artistákat és énekeseket. többek között magyarországra jön wanda oliveri, akit világszerte „korzikai pacsirta”, néven ismernek. rajta kívül bemutatkozik majd a híres német görkorcsolyázó együttes, továbbá a tiztagú bolgár női akrobata csoport is. a nők a porondon című műsorban a szereplők 90 százaléka nő. júliusban és augusztusban osztrák és német együttesek is vendégszerepelnek.

a nyári hónapokban a vidéki városokba és falvakba is ellátogatnak a külföldi cirkuszegyüttesek. a szovjet, a román és a magyar utazó cirkuszok mintegy 50-60 városban, illetve községben lépnek fel. a nyáron vidéken mutatkozik be a múlt évben nálunk járt és nagy sikert aratott clemendore, az indiai fakir.

az idén először magyar és szovjet artisták egy műsorban lépnek fel. nagy sikerre számíthat vidéki körútján a guineai állami együttes, amely az elmúlt évben a fővárosi nagycirkuszban mutatkozott be. júliusban és augusztusban miskolcra, szegedre, győrbe pécsre és székesfehérvárra látogatnak. a nagy együtteseken kívül még számos kisebb cirkuszcsoporthoz járja majd a falvakat. /mti/

- . -

- 2 -

bb 4. filmátvételi-filmgyártás-filmforgalmazás, - a fiatalok szem- szögéből

1 di/hné vm sr

1963. március 13.

a filmstudiókkal és a televízióval együtt meghirdetett pályázat sikeres lebonyolítása után most újabb feladatok megoldására készül az ifjúsági filmbizottság. bár a beérkezett művek nem érték el a filmnovellák, illetve forgatókönyvek színvonalát, sok jó ötlettel ajándékozták meg a rajz-, báb- és játékfilmek, valamint tv-játékok alkotóit. a gazdag anyagot a közelmúltban az érdekelt dramaturgiák rendelkezésére bocsátották, amelyek válogatás után megveszik majd a legjobb témák feldolgozásának jogát.

az ifjúsági filmbizottság a következő hónapokban három újabb területen kívánja kamatoztatni erejét. megkezdte azoknak a külföldi gyermek- és ifjúsági filmeknek az előzetes hatásvizsgálatát, amelyek a filmátvételi bizottság elé kerülnek. a tervek szerint egyelőre 12 ujdonságot vetítenek le a korcsoportok szerint összeválogatott kísérleti közönségnek. előadás közben figyelik, hogy az egyes jelenetekre hogyan reagálnak a fiatalok, majd megállapítják, hogy egy-egy alkotás melyik korosztály életkori sajátosságainak, érdeklődésének felel meg a legjobban. a kialakított véleményt pedig figyelembe veszik a filmek besorolásánál: megkötöttség nélkül, vagy 10 éven aluliaknak, 14-18 éveseknek vetítik-e.

budapestben és vidéken 10, 14, és 18 éves általános iskolás középiskolás és technikai diákokkal, ipari tanulókkal és ifjúmunkásokkal véleménycserét folytatnak majd az ifjúsági filmek forgalmazásának kérdéseiről is. azoknak a filmeknek az alapján, amelyeket 1963 első negyedében vetítettek, illetve mutattak be a mozikban, megvizsgálják, hogyan valósulnak meg a gyakorlatban a különböző korú fiataloknak szóló ajánlások, illetve megkötöttségek. kitérnek arra is, hogy elegendő előadáson vetítik-e az ifjúsági filmeket, valamint, hogy milyen tényezők keltik fel a fiúk és lányok érdeklődését egy-egy ujdonság iránt.

végül: elhatározták, hogy elsősorban egyetemista fiatalokkal rendszeresen megvitatják az új magyar filmeket. azokon az egyetemeken és főiskolákon, ahol filmesztétikai előadássorozatot rendeznek, valamint több nagyüzemben és középiskolában, az alkotók részvételével összejöveteleket tartanak, amelyeken egy-egy ujdonság levetítése után a fiatalok véleményt mondanak, a válaszok alapján pedig közelebbről is megismerik ennek az érdekes művészeti ágának a műhelytitkait. /mti/

- . -
- 3 -

bb 3. a külföldi és hazai cirkuszegyüttesek produkciói - a guineai állami együttes vidéki körútja

1 lv/te vm sr

1963. március 13.

az országos cirkusz és varieté vállalat gazdag, változatos programot állított össze. a fővárosban, a vidéki nagyvárosokban és falvakban az idén is több külföldi cirkuszegyüttes szerepel.

a vendégek sorát a 45 tagú szovjet cirkusz együttes nyitja meg, műsorában a világhírű cigány artistacsoporttal. a szovjet cirkusztársulat május 1-től június 30-ig vendégszerepel Magyarországon.

június 1-től nagyszabású műsort mutatnak be a fővárosi nagycirkuszban „nők a porondon”, címmel, amelyre különböző országokból a szórakoztató műfaj legjobb női szereplőit hívták meg; artistákat és énekeseket. többek között Magyarországra jön Wanda Oliveri, akit világszerte „korzikai pacsirta”, néven ismernek. rajta kívül bemutatkozik majd a híres német görkorcsolyázó együttes, továbbá a tiztagú bolgár női akrobata csoport is. a nők a porondon című műsorban a szereplők 90 százaléka nő. júliusban és augusztusban osztrák és német együttesek is vendégszerepelnek.

a nyári hónapokban a vidéki városokba és falvakba is ellátogatnak a külföldi cirkuszegyüttesek. a szovjet, a román és a magyar utazó cirkuszok mintegy 50-60 városban, illetve községben lépnek fel. a nyáron vidéken mutatkozik be a múlt évben nálunk járt és nagy sikert aratott clemendore, az indiai fakir.

az idén először magyar és szovjet artisták egy műsorban lépnek fel. nagy sikerre számíthat vidéki körútján a guineai állami együttes, amely az elmúlt évben a fővárosi nagycirkuszban mutatkozott be. júliusban és augusztusban miskolcra, szegedre, győrbe pécsre és székesfehérvárra látogatnak. a nagy együtteseken kívül még számos kisebb cirkuszcsoport is járja majd a falvakat. /mti/

- . -

- 2 -

bb 4. filmátvételi-filmgyártás-filmforgalmazás, - a fiatalok szem- szögéből

1 di/hné vm sr

1963. március 13.

a filmstudiókkal és a televízióval együtt meghirdetett pályázat sikeres lebonyolítása után most újabb feladatok megoldására készül az ifjúsági filmbizottság. bár a beérkezett művek nem érték el a filmnovellák, illetve forgatókönyvek színvonalát, sok jó ötlettel ajándékozták meg a rajz-, báb- és játékfilmek, valamint tv-játékok alkotóit. a gazdag anyagot a közelmúltban az érdekelt dramaturgiák rendelkezésére bocsátották, amelyek válogatás után megveszik majd a legjobb témák feldolgozásának jogát.

az ifjúsági filmbizottság a következő hónapokban három újabb területen kívánja kamatoztatni erejét. megkezdí azoknak a külföldi gyermek- és ifjúsági filmeknek az előzetes hatásvizsgálatát, amelyek a filmátvételi bizottság elé kerülnek. a tervek szerint egyelőre 12 ujdonságot vetítenek le a korcsoportok szerint összeválogatott kísérleti közönségnek. előadás közben figyelik, hogy az egyes jelenetekre hogyan reagálnak a fiatalok, majd megállapítják, hogy egy-egy alkotás melyik korosztály életkori sajátosságainak, érdeklődésének felel meg a legjobban. a kialakított véleményt pedig figyelembe veszik a filmek besorolásánál: megkötöttség nélkül, vagy 10 éven aluliaknak, 14-18 éveseknek vetítik-e.

budapesten és vidéken 10, 14, és 18 éves általános iskolás középiskolás és technikai diákokkal, ipari tanulókkal és ifjúságokkal véleménycserét folytatnak majd az ifjúsági filmek forgalmazásának kérdéseiről is. azoknak a filmeknek az alapján, amelyeket 1963 első negyedében vetítettek, illetve mutattak be a mozikban, megvizsgálják, hogyan valósulnak meg a gyakorlatban a különböző korú fiataloknak szóló ajánlások, illetve megkötöttségek. kitérnek arra is, hogy elegendő előadáson vetítik-e az ifjúsági filmeket, valamint, hogy milyen tényezők keltik fel a fiúk és lányok érdeklődését egy-egy ujdonság iránt.

végül: elhatározták, hogy elsősorban egyetemista fiatalokkal rendszeresen megvitatják az új magyar filmeket. azokon az egyetemeken és főiskolákon, ahol filmesztétikai előadássorozatot rendeznek, valamint több nagyüzemben és középiskolában, az alkotók részvételével összejöveteleket tartanak, amelyeken egy-egy ujdonság levetítése után a fiatalok véleményt mondanak, a válaszok alapján pedig közelebbről is megismerik ennek az érdekes művészeti ágának a műhelytitkait. /mti/

- . -
- 3 -

bb 2. kétszáz könyv 1 millió 200 ezer példányszámban - a műszaki
könyvkiadó terveiből

i sr/gk/m/sr

1963. március 13.

könyvkiadásunkban egyre fontosabb helyet foglalnak el a szak-
könyvek. a műszaki könyvkiadó ez évi tervében, például valamivel
több, mint 200 könyv kiadása szerepel 1.2 millió példányban. az
egyed iparágak a lehetőség szerint a népgazdaságban elfoglalt he-
lyük arányában jutnak új szakkönyvhöz. a kiadónál az ipari szak-
könyvtárnak eddig 67 kötete jelent meg - közöttük több második,
sőt harmadik kiadásban is - több mint félmillió példányban. ez
évben további 24 kötet kerül az olvasókhoz, közöttük raba - németh
- kormos: fémgörgácsoló szerszámok karbantartása, szandner:
villamosgépek gyártása, zvonicek - ulrych: a szállítás gépesítése
az élelmiszeriparban, nagy: betügyártás című kiadványok.

a műszaki könyvkiadónál nemcsak ebben a sorozatban jelennek
meg alapfokú szakkönyvek. összesen mintegy 80, kiadványt kapnak
a különböző iparágak dolgozói. /mti/

...-

bb 5. „virágoskert,, az ablakban - kinyíltak az első tulipánok
pécsett

vid/j/m/ká

1963. március 13.

kinyíltak az első tulipánok pécsett - igaz, még nem a szabad-
ban, hanem egy belvárosi ódon ház ablakában. özvegy bobány antal-
né nyugdíjas pedagógus, műkedvelő virágkertész gondozza ezeket a
tulipánokat. az idős asszony több mint 30 esztendeje nevel már
virágokat, s kertje az ország egyik legnagyobb évelő virág gyűj-
teménye. mintegy 400 fajta pompázik itt kora tavasztól késő őszig,
köztük sok különleges, hazánkban ritkaságnak számító virág is.
nárciszból például 50 fajta található a gyűjteményében. télen a
lakásában, illetve utcai szobájának ablakaiban varázsol virág-
kertet. januárban és februárban az üveg mögött virágozott a jácint
és a nárcisz, most pedig kinyílt a tulipán. különleges virág ez.
bobányné egyik hozzátartozója révén került a hagymája hollandiá-
ból pécsre, szirmai tűzpirosak, egészen rövid szárát növeszt,
s kelyhét két nagy zöld levél fogja közre. /mti/

...-

- 4 -

bb 6. tavasz az erdőben: párba szakadtak a foglyok

vid/j/m/ká

1963. március 13.

a heves megyei erdőben és mezőkön a melegebb idő hatására
megélénkült a madárvilág. a tiszaparti nádasokba megérkeztek
a bűcék és csapatosan lepik el a tájat. ezek a vándormadarak
ősszel legkésőbb hagyják el az országot és tavasszal a legko-
rábban érkeznek. tavaszt jeleznek a foglyok is. ezek a nálunk
telelő madarak a telet csoportokba verődve, nagy közösségekben
töltik, a tavasz közeledtével azután párokra szakadnak. a tarna-
menti 15.000 holdas apróvadás területen már kettesben röpködnek
a foglyok. /mti/

...-

- 5 -

bb. 7. eredményhirdető tábla csongráduról szenegeálba

vid/te/e ki

1963. március 13.

a csongrádi általános szerelővállalatnál soronkívül korszerű eredményhirdető táblát készítettek az egyik szenegeáli sportpálya részére. a százezer forint értékű, hét tonnás berendezést két hét alatt készítették el, hogy idejében elszállíthassák a dakarba induló hajóra. /mti/

--

bb. 9. a határidő előtt egy hónappal - április elsejére - befejezik a marokkó-udvar bontását, utána rögtön munkához látnak az utépitők és a parképitők, tervezik a kereszteződés teljes rendezését

1 nbj/tr/e vg

1963. március 13.

május elejére tervezték a marokkó-udvar bontásának befejezését. a tanácsi építőipar azonban jó szervezéssel előreláthatólag egy hónappal a kitűzött határidő előtt - április elején - befejezi a munkát.

április első napjaiban már az ut- és parképitők dolgoznak a marokkó-udvar telkén. az utépitők szélesítik a józsef attila utca uttestét. ezzel - legalább is részben - megszüntetik a népköztársaság utja-bajcsy-zsilinszky ut kereszteződésében a közlekedési dugót. ma már ugyanis a józsef attila utca torkolata csak ügyel-bajjal tudja „befogadni”, a népköztársaság utjáról érkező forgalmat és nehezen tudja átbocsátani. az utszélesítéssel egyidőben a fővárosi kertészeti vállalat május elejéig virágoskertet, szép parkot „varázsol”, a telekre.

ezzel egyidejűleg elkészül a népköztársaság-utja - bajcsy-zsilinszky ut rendezési terve. sokféle lehetőség kínálkozik, amelyeknek egy részét esetleg csak évek múlva lehet megvalósítani, de most már dönteni kell a végleges megoldásról. annyi bizonyos, hogy a mávaut pályaudvarral szemben az engels tér bajcsy-zsilinszky ut által határolt két épületet le kell bontani, mert életveszélyesek, felújításuk aránytalanul sokba kerülne, s csuf foltjai a belvárosnak. le kell „válni”, a bajcsy-zsilinszky ut-józsef attila utcai egyemeletes épületnek a sarkát, esetleg le kell bontani az egész épületet, hogy enyhe hajlattal folytatódhasson a népköztársaság utjáról a józsef attila utcába a forgalmas utvonal. /mti/

--

le

8.35/rj

- 6 -

bb 8. koksztüzelésű „farmerek”, gyártását kezdték meg makón

vid te-lm ki

1963. március 13.

a makói gépgyárban az olajtüzelésű fotocellás vezérlésű „farmerek”, után most egyszerűbben kezelhető terményszárító berendezések: koksztüzelésű „farmerek”, sorozatgyártását kezdték meg. a különféle mezőgazdasági termények, például a kombájnaratás utáni gabonaszárítást meggyorsító gépből százharmincötöt gyártanak az idén. /mti/

--

bb 10. európa egyik legértékesebb keletázsiai kisplasztika-gyűjteménye balatonfüreden - kétezer éves kínai áldozati edény - 1 300 éves tükör a világmindenség jelképével - 282 bronz-figura - 25 éves gyűjti a kisplasztikákat dr. debrőczy tiber

vid fm/tné-lm fm

1963. március 13.

dr. debrőczy tiber, a balatonfüredi szívkórház igazgató-főorvosa 25 éve gyűjti a keletázsiai kisplasztikákat. lakásán Európában is ritkaságnak számító múzeumot rendezett be. védetté nyilvánított gyűjteménye 282 bronztárgyat és 60 egyéb érdekes műkincset, köztük számos nagyértékű régi porcelánt és fametszetest tartalmaz. közöttük több olyan műtárgy van, amelyhez hasonló a kelet-ázsiai kultúrát, a buddha-kultuszt szemléltető nagy múzeumokból is hiányzanak. a gyűjtemény legrégebb és legritkább darabja a kétezeréves kínai áldozati edény, amelynek egyik oldala a tátott száju sárkányt, másik oldala emberfejet, felülnézetből pedig sisakot ábrázol. értékes darab az 1 300 éves tükör, amelynek háttapját a világmindenséget jelképező motívumok díszítik. az isteneket jelképező bronzfigurák közül legérdekesebb a lamo istenséget, a vallás védelmezőjét ábrázoló kisplasztika. a gyűjtő külön-külön csoportosította az indiai, a ceyloni és az indonéziai táncoló figurákat, amelyeknek legtöbbje 300 éves.

a házi múzeum falát többek között a legnevesebb japán fametsző hokusai munkatársának és tanítványának alkotása ékesíti. egy másik ritkaság a „gyógyító”, buddha valamint az indiai templomcsengő, amelynek egyik oldala embert, másik oldala majmot ábrázol. a faliszőnyegek közül kiemelkedik a jávából származó, kakasviadalt ábrázoló szőttes. /mti/

--

8.45 rj

- 7 -

h

bb. 11. berzsényi daniel diákéveire vonatkozó dokumentumok kerültek elő

vid /fm/tné/cs fm

1963. március 13.

- soproni Levéltár munkatársainak közreműködésével érdekes dokumentumokat fedezett fel dr. merényi oszkár, kandidátus, berzsényi daniel életének és munkásságának kutatója. az írásos emlékek berzsényi soproni diákéveire vonatkoznak s utalnak a költő műveltségének, többek között a német nyelvvél és irodalommal való kapcsolatának forrásaira. a dokumentumok szemléltetik a gimnázium akkori szellemét, tanítási és fegyelmezési módszereit is.

a költő életére vonatkozó újabb adatokat a kutató a közeljövőben megjelenő berzsényi - monográfiájában dolgozza fel. / mti/

-. -

bb. 13. korányi frigyés emlékévé

i ms/tm cs se

1963. március 13.

május 19-én lesz korányi frigyés halálának 50. évfordulója. a hazai tbc-elleni küzdelem nagy uttörőjének, az első tbc szanatórium és tbc szaklap, a magyar orvosok tuberkulózis egyesülete megalapítójának emlékévet szentelnek. a megemlékezések jelentőségét emeli, hogy korányi frigyés halálának évfordulóját a béke világ tanács is felvette az emberi kultúra kiemelkedő jubileumai közé. az ünnepségeket előkészítő országos bizottságban az egészségügyi minisztérium és az orvos egészségügyi dolgozók szakszervezetének képviselőin kívül helyet foglalnak a szot, a művelődésügyi minisztérium, az országos béketanács, a vöröskereszt és a tit küldöttjei is. a tudományos ismeretterjesztő társulat ünnepi klubestet, a magyar tudományos akadémia emlékülést rendez és a xxxiv. tbc kongresszus programjában is jelentős helyet foglal el a nagy orvos emlékének méltó megünneplése. ez alkalommal osztják ki a korányi frigyés emlékpályázat díjait is.

a megemlékezést országsszerte összekötik a hazai tbc-elleni küzdelem fejlődésének, eredményeinek és feladatának ismertetésével. a nyár elején a megyeszékhelyeken korányi emléküléseket tartnak. szeptemberben pedig körzeti, üzemi és iskolaorvosok előadásokban ismertetik korányi frigyés működését és a tbc elleni küzdelem fontosságát.

korányi frigyés nevét viseli az újonnan épült nagykállói járási rendelőintézet. a szabolics megyei tüdőgyógyászok itt ünnepi összejövetelt tartnak és megkoszorúzzák a korányi frigyés szülőházán lévő emléktáblát. a vii. kerületi tanács és a hazafias népfront emléktáblát helyez el a lenin körut 56. számú házon, ahol korányi frigyés élete utolsó 17 évében lakott. /mti/

8.40/lm

-8-

le

bb. 12. zeneelméletet tanulnak a szarvas környéki cigányzenészek

i/vid/fm/rj fm

1963. március 13.

a szarvasi zeneiskola tanárai társadalmi munkában oktatják a környék népi zenekarainak tagjait. ennek eredményeként az elmúlt évben 26 muzsikus cigány, - köztük a híres kondorosai csárda primása - szerezte meg a hivatalos működési engedélyt. az iskola tanári kara célul tűzte ki a „naturból” játszó zenészek „zenei analfabétizmusának” felszámolását. az idén mintegy harminc cigányzenészt tanítanak meg kottaolvasásra, a zenei alapismeretekre. /mti/

-. -

bb. 15. a tavalyinál százal több öntevékeny művészegyüttes szerepel a vas megyei kulturális szemlén

i/vid/fm/rj fm

1963. március 13.

vas megyében megkezdődtek a fürst sándor kulturális szemle körzeti bemutatói. a tavalyihoz viszonyítva kéreken százal emelkedett a részvevő csoportok - ének - és zenekarok, táncegyüttesek, színjátszó- és bábcsoportok, irodalmi színpadok - száma. különösen nagy gonddal készül a benevezett 53 énekkar, amelyek közül a legjobbak fellépnek majd az ősszel vas megyében rendezendő országos munkás-dalostalálkozón is. /mti/

-. -

bb. 18. szélesvásznu filmszínházak fejer megyében

vi/vid/fm/rj fm

1963. március 13.

a fejer megyei mozilüzemi vállalat az idén - dunaujvárosban, sárszentmiklóson, adonyban, ercsiben, mányon és bodajkon - szélesvásznu mozikat létesít. ezzel fejer megyében az év végére 12-re emelkedik a szélesvásznu filmszínházak száma. /mti/

-. -

9.00/e

- 9 -

le

bb. 17. újfajta ablakfestési módszerrel kísérleteznek a diósgyőri lakásépítkezéseken

vid/te/rj ki

1963. március 13.

a tiszai vegyikombinát lakkfesték és műgyanta gyárának, valamint a borsod megyei építőipari vállalatnak műszaki vezetői, a dolgozók bevonásával, kísérleteket kezdtek a szakipari munkát gyorsító, nagyobb termelékenységet biztosító új módszerek bevezetésére. az ablakok mázolására és festésére a gyár laboratóriumaiban új eljárást dolgoztak ki, amely a minőség javításán kívül a festési munkák idejét felére csökkentti. ennek lényege, hogy az ablakokat nem ecsettel festik, hanem egy festékkal teli edénybe mártják. ezt a műveletet a gyorsan száradó festékekben háromszor végzik el, s így egyenletes fényes felületet kapnak. a kísérleteket a diósgyőri kilián lakótelepen folytatják. itt próbálják ki a tiszaszederkényi üzem új előregyártott falfestékét is, amely készen kapható és vízzel hígítva azonnal a falra szórható. az eddigi tapasztalatok szerint a sima falfelületekre géppel felszórt festék igen tetszetős. a kilián lakótelep építkezésein próbálták ki a lakkfestékgyár anyagából készült parkettragasztó pasztáját. ez az anyag a külföldről beszerzett ragasztószerektől eltérően vízzel hígítható és nem tűzveszélyes.

a gyakorlati kísérletek tapasztalatait közlik a festékgyár kutatóival, akik az észrevételek alapján elvégzik a szükséges módosításokat./mti/

--

bb. 19. a hannoveri és más nemzetközi vásárokon is részt vesz a wilhelm pieck gyár

vid/te/rj ki

1963. március 13.

örömmel fogadták a győri wilhelm pieck vagon- és gépgyár dolgozóit a lipcséből érkezett hírt, amely szerint a győri vagongyár legújabb típusu vasúti kocsijai is meghozták a várt sikert. az egyiptomi megrendelésre készült, légkondicionáló berendezéssel ellátott háló- és étkezőkocsikat diszoklevéllel tüntették ki a vásáron.

a legközelebbi nemzetközi vásáron, hannoverben, másik új gyártmányát, a 10 tonnás dőmpert mutatja be a wilhelm pieck gyár. a négykerék meghajtású dőmpert 125 lóerős diesel-motorjával a legkedvezőtlenebb terepen is üzembiztos. befogadóképessége 6 köbméter, vagyis kétszer nagyobb, mint az eddigi dőmpereké. az első példányok a próbákat jól kiállították és ebben az évben további százötvenet készítenek.

az április 28-án kezdődő hannoveri nemzetközi vásár után Londonban, majd belgrádban, valamint a budapesti nemzetközi ipari vásáron is kiállítják a rába 106 típusu, nagyteljesítményű új magyar dőmpert./mti/

--

9.10 rj

- 10 -

h

bb 20. az idén már negyvenöt ezer ablakredőny készül makón

vid te-lm ki

1963. március 13.

az iparosodó makó tavaly újabb üzemmel, a budapesti fa- és vászonredőnygyár telepével gyarapodott. a gyár termelése tovább bővül, az idén mintegy huszezer négyzetméterrel több redőnyt készítenek, mint tavaly. az év végéig negyvenöt ezer faredőnyt gyártanak, mintegy kétszázféle méretben./mti/

bb 21. több mint ötven külföldi intézménnyel tart kapcsolatot a miskolci herman ottó múzeum

i vid fm/Lm fm

1963. március 13.

a miskolci herman ottó múzeum az utóbbi években több mint ötven külföldi tudományos intézménnyel lépett kapcsolatba. jelentős azoknak a csehszlovákiai múzeumoknak, tudományos intézményeknek a száma, amelyekkel rendszeresen cserélnek kiadványokat, és több alkalommal került sor magyar és csehszlovák kutatók csere-tanulmányutjaira is.

a miskolci múzeum ezenkívül megküldi kiadványait a szovjetunióban, valamint a többi népi demokratikus államban működő társintézményeinek, továbbá franciaország svédország és más nyugati országok múzeumainak, egyetemének, néprajzi és más tudományos intézeteinek. nagy sikere van külföldön a miskolci múzeum évkönyveinek és füzetekének, amelyek többek között a tokajhegyaljai szőlőművelés népi hagyományait, a diósgyőri várban végzett ásatásokat, borsod megye néprajzi, történelmi emlékeit ismertetik.

a külföldi intézmények viszonzásként már csaknem ezer szakkönyvvel, tudományos közleménnyel gazdagították a herman ottó múzeum könyvtárát./mti/

--

bb 23. 200 000 forint értékű növényvédő gépet kaptak a legjobb gyümölcsstermelő szövételvezeték bács megyében

vid j-lm ká

1963. március 13.

bács megyében tavaly 33 termelőszövetkezet, termelőcsoport és szakszövet vett részt a vidéken immár hagyományos gyümölcsstermelő versenyben. a legjobb helyezést elért gazdaságokat 200 000 forint értékű növényvédő-géppel jutalmazták. a verseny győztese, a lajosmizsei aranyhomok termelőszövetkezeti csoport, amely gyümölcsstermesének majdnem 90 százalékát exportra szállította, 60 000 forint értékű rapidtox permetezőgépet kapott./mti/

--

9.20 /e

- 11 -

h

bb.14. a magyar gumiipari szakemberek világsikere - nálunk találták meg az egész világon hiába keresett megoldást, a kiszolgált gumiabroncsok anyagának újabb feldolgozására

i tz/ ww cs cz

1963.március 13.

a földkerekségen a gépjárművek évente több százmillió gumiabroncsot koptatnak el. érthető, hogy ilyen tömegű anyagot nem szívesen engednek veszendőbe menni, s éppen ezért az egész világon hosszú ideje keresik a módszert, amelynek segítségével a kiszolgált broncsok gumi- és textilanyagát újra fel lehetne használni a termelésben. ennek azonban előfeltétele, hogy a kétféle anyagot tökéletesen különválasszák, eközben a textiliát ne roncsolják el tulságosan, a gumit pedig a későbbi felhasználáshoz különböző, de pontosan meghatározott szemcsenagyságra örölve és eszerint csoportosítva bocsássák az ipar rendelkezésére. mivel azonban e követelményeknek még a legjobb eljárások és gépi berendezések sem tudtak hiánytalanul eleget tenni, kezdett lassan kialakulni az a meggyőződés, hogy a feladat teljes egészében megoldhatatlan.

a kutatómunkába a palma gumigyár szakemberei is bekapcsoló-
tak és - a chemolimpex gazdasági szakértőivel együttműködve -
néhány éves kísérletezés után abszolút győztesekként kerültek ki a
nagy nemzetközi versenyből. sikerült kidolgozni azt az eljárást
és megszerkeszteni azokat a berendezéseket, amelyekkel mindhárom
cél tökéletesen elérhető.

a siker híradt külföldön érthető hitetlenkedés fogadta.
a világ legkülönbözőbb részeiből tonnaszámba küldték a gumiabroncs-
hulladékot budapestre, hogy a gyár azokon mutassa meg, mire ké-
pes a „palma-eljárás„ és a kétkedés csak akkor szűnt meg, amikor
a külföldi szakemberek saját szemükkel látták viszont a gumianyagot
minden textiliától mentes, szemcsenagyság szerint osztályozott
őrlemény formájában, a textiliát pedig mint felorsózott fonalat,
vattát, vatelint, flanellt, éghetetlen hő- és hangszigetelő filcet,
stb. így aztán ma már az egész világon elismerik, hogy a reményte-
lennek vélt feladatot a magyar szakembereknek sikerült megoldaniok.

a gyár csepeli telepén létesített berendezés a bőségesen
„termelődő„ hulladékból évi 2500 tonna gumiorleményt és 500
tonna textil-alapanyagot tud „új életre kelteni„ ez pedig önma-
gában véve ötmillió forint megtakarítás és - csak a nyugati export-
tot számítva - körülbelül 100.000 dollárnyi devizabevételt jelent
a népgazdaságnak. most pedig a világ minden részéről jelentkező
érdeklődésre való tekintettel az illetékesek már komplett gumi-
abroncs-hulladékfeldolgozó üzemek exportjának a megszervezé-
séről tárgyalnak./ mti/

9.25/e

..

- 12 -

le

bb 16. kibernetikai laboratórium a szegedi józsef attila tudomány-
egyetemen - érdekes tervek a termelés gyakorlati segítésére

vid te-lm ki

1963. március 13.

a szegedi józsef attila tudományegyetemen létrehozták az ország első egyetemi kibernetikai laboratóriumát, dr. kalmár lászló akadémikus, kétszeres kosuth-díjas egyetemi tanár vezetésével, aki világszerte is elismert szaktekintélye e rohamléptekkel fejlődő tudományágnak. az egyelőre szerény keretek között működő laboratórium tanácsadó szerveként a különböző tudományágak képviselőiből szakbizottságot alakítottak, amelyek tagjai együttesen dolgozták ki a kibernetikai laboratórium feladatait.

eszerint az egyetem új laboratóriumában speciális elő-
adásokat tartanak a hallgatóknak és megtanítják a fiatalokat -
elsősorban a matematikus hallgatókat - az elektronikus számo-
lógépek egyes szerkezeti elemeinek megépítésére, például a
gépek egyszerűsített vezérlőművének elkészítésére, megismerte-
tik a tanulókkal a különböző elektronikus kapcsolások módját is.

az új laboratórium másik fontos feladata, hogy koordinál-
ja a szegedi egyetemi intézetekben a kibernetikával kapcsolatos
részkutatásokat. a tervek szerint a műszerezettség és az itt
dolgozó kutatók létszámának fokozatos növelése lehetővé teszi
majd a szeged környéki ipari üzemek és a mezőgazdaság segítését
is. a laboratórium munkatársai rendszeres kapcsolatot kívánnak
tartani a termelőüzemekkel, hogy megfelelően segítsék a műszaki
fejlesztést.

a szegedi egyetemi könyvtár részére olyan automatát
kívánnak szerkeszteni, amely gépek segítségével végezné a kata-
logizálást, s néhány pillanatra csökkentené az egyes könyvek
kikeresését.

a kibernetikai laboratórium megfelelő fejlesztése esetén
lehetséges lesz speciális hőmérsékletszabályozó automaták,
számláló és osztályozó berendezések vagy olyan műszer elkészítése,
amely automatikusan jelzi a konzervgyárakban, ha a konzervdoboz
hibás, nem zár tökéletesen.

foglalkoznak azzal is, hogy elkészítik annak a traktor-
vezető automatának kísérleti példányát, amelyet a szegedi kutatók
már megterveztek. e programvezérlésű automatát traktorra szerelve
minden emberi beavatkozás nélkül fel lehetne szántani egy adott
nagyságú földterületet.

az állatok etetésére, itatására, az istállók tisztántar-
tására szolgáló automaták és sok más a termelés fejlesztését szoló
gáló berendezés terveinek elkészítésére is gondoltak már a kiber-
netikai laboratórium munkatársai./mti/

9.33/e

- 13 -

le

bb.22. naponta 1500 szőlővesszőt olt be nyíró ferenc badacsonyi szőlész

vid j cs ká

1963.március 13.

balatonaligán, a hajdani legelő helyén alakították ki a balaton-part csemegeszőlő-termelő központját, a dunántul állami gazdaságainak szőlő-szaporítóanyag készítő centrumát. a 130 holdas anyatelepen az idén 7 millió vadvesszőt vágtak le és a 3 milliót oltanak be az erre a célra felépített, korszerű, központi fűtéses csarnokban. az oltványkészítő „üzemben”, a munkásoknak csak kis százaléka aligai, a március eleji főszezonban 80 badacsonyi szőlész dolgozik itt. a badacsonyi szakemberek megtalálják számításukat, hiszen egy hónap alatt átlag több mint 2000 forintot kerenske. nyíró ferenc, aki naponta 1500 vesszőt olt be, egyhónapi bérként 4000 forintot visz haza családjának./ mti /

..

bb.25. ujtás-sorzattal tízmillió forintos megtakarítás a hódmezővásárhelyi divat kötöttárugárban - száz százalékos termelékenységnövekedés - százötvenezerrel több pulóver

vid te cs ki

1963.március 13.

a hódmezővásárhelyi divat kötöttárugár három műszaki brigádja összefüggő ujtás-sorozatot dolgozott ki a kézi sikkötőgépek korszerű átalakítására, ami évente mintegy tízmillió forintos megtakarítást eredményez.

az egyik ujtócsoporthoz a kötőtűk mozgatásának eddigi kézi vezérlését: az ugynevezett lakatváltást automatizálata. a másik brigád olyan készüléket szerkesztett, amely lyukkártyával vezérli a fogyasztást, szaporítást, tehát segítségével a gép a kívánt formára köti a pulóvert. korábban ezt is kézzel végezték, ami gyakori gépállást jelentett. a következő munkacsapat a láncmeghajtást váltotta fel a tökéletesebb törzsmeghajtással.

a brigádok egymással együttműködve még más kisebb-nagyobb ésszerűsítést is bevezettek, s mindezek rövidesen nagy változást jelentenek az egész kézi sikkötő üzemrészben. például az eddigi hat helyett 12 pulóver készül majd műszakonként minden kötőgépen, ugyanakkor egy dolgozó több gépet kezelhet egyszerre, ez azt jelenti, hogy ugyanannyi gépen kevesebb munkerővel, százötvenezerrel több pulóver készül évente. a kísérleti gép alapján rövidesen mind a negyven kézi sikkötőgépet átalakítják, s az eredményezi majd a sokmillió forintos megtakarítást./ mti /

le

9.40/e

..

- 14 -

bb 24 ifjúsági tábor mezőtúr határában - a fiatalok újabb 600 holdat készítenek elő öntözésre

vid j-lm ká

1963. március 13.

az ország egyik csapadékban legszegényebb vidékén, szolnok megyében, az öntözéses gazdálkodás továbbfejlesztését segítik a középiskolások nyári építőtáborai is. az elmúlt évben a karcag-pusztai lékai jános önkéntes ifjúsági tábor mintegy másfélszer lakója a helyi termelőszevetkezetek határában másfél kilométer hosszúságú öntöző- és ugyanilyen nagyságú belvizlevezetőcsatornát épített. az alacsony termést adó kunsági szikból mintegy 600 holdat tettek termővé. az idén mezőtúr határában üti fel tanyáját az ifjúsági tábor. szolnok, békés és csongrád megye középiskolásai a halásztelki öntözőrendszer 1-es számú főcsatornáját építik meg csaknem másfél kilométer hosszan. a fiatalok ezzel újabb 600 holdas területet tesznek öntözésre alkalmassá./ mti /

..

bb 26. évi hatvanezer óra nehéz fizikai munkát takarítanak meg - emberi kéz érintése nélkül jut majd a timföld almásfüzitőről a tatabányai alumíniumkohóba

vid te-lm ki

1963. március 13.

az almásfüzitői timföldgyárból most zsákokban, vasuton szállítják a timföldet a tatabányai alumíniumkohóba. a zsákok mozgatása sok nehéz fizikai munkát igényel mindkét üzemben, s ezenkívül a tatabányai gyárban az üritésnél keletkező por ártalmas a dolgozók egészségére. ezért az alumíniumkohó rekonstrukciója során új szállítási módszerre térnek át. timföldgyárban cementszállító kocsikba ömlesztik a timföldet és így küldik az alumíniumkohóba, ahol tárolására 750 köbméteres silót építenek. a timföldet kompresszorral felnyomják majd a siló tetejébe és onnan önsúlyától jut le azokba a szállítókokcsikba, amelyek beviszik a kohócsarnokba. a kocsikból ventilátor segítségével csövön kerül az elektrolizálódó kádakba a nyersanyag.

bár a közúti szállítás némileg drágább, mint a vasuti a különbséget bőségesen fedezi, hogy a két üzemben több szállítómunkás felszabadul és évente mintegy 300 000 forint értékű zsákot is megtakarítanak. ennél is jelentősebb azonban, hogy a két gyárban évente hatvanezer óra nehéz fizikai munkától mentesítik a dolgozókat.

az új siló építését az idén megkezdik, létesítésére mintegy hatmillió forintot fordítanak./ mti /

10.00/ü.lm

..
-15-

le

bb.27. jól dolgoznak a termelészövetkezeti kulturfelelősök vásárosnaményi járásban

i vid/ fm cs fm

1963.március 13.

a múlt év őszén a szabolcs-szatmár megyei vásárosnaményi járás valamennyi termelészövetkezetében kulturfelelőst választották, akiket ezért a munkájukért bizonyos számú munkaegység jóváírásával dotálnak. a kulturfelelősök segítik az iskolások és a felnőttek tanulását, tanfolyamokat szerveznek, tájékoztatják a tsz-tagokat a különféle kulturális események helyéről és idejéről, ismertetik és népszerűsítik a különféle irodalmi műveket. munkájuk eredményeként a közös gazdaságokban rövid idő alatt fellendült a kulturális élet. jándon a mezőgazdasági ismereteket gyarapító tanfolyamot husz hallgatóval indították meg, s hatvanal fejezték be. tiszadonyban mind több tsz-tag iratkozik be a dolgozók általános iskolájába. barabáson a termelészövetkezeti kulturfelelősnek is érdeme a mezőgazdasági technikum kihelyezett osztályának megszervezése, tarpán többek között baromfitenyésztési szakkört alakítottak. a járásban a mezőgazdasági továbbképző iskolákon kívül 16 ezüstkalászos gazda-tanfolyam és három termelőszövetkezeti akadémia működik. sokan látogatják a tit előadásait is./mti/

..

bb.29. 12.000 gyümölcsfa a ház környéki kis kertekben

vid j cs ká

1963.március 13.

Szolnok megyében mozgalom indult a ház környéki kiskertek gyümölcsfával való beültetésére. az idei tavaszon előreláthatólag mintegy 12.000-13.000 facsemete kerül a portákra. a kis kertekben is a tájjelegnek megfelelő fajtákat honosítják meg. így a tiszazugban elsősorban szilvafát, a nagykunsági részen pedig almafát ültetnek./mti/

le

10.15 rj

- 16 -

bb.28. naponta 1.500 fej saláta a földgázzal fűtött egri hajtatóházból

vid j cs ká

1963.március 13.

az egri termelészövetkezetek közös hajtatóházából, ahol primőrök termelésére rendezkedtek be, ezekben a napokban tömegesen adnak zöldséget közfogyasztásra. mintegy 25.000 fej salátát hajtatnak a télen, amelyből naponta 1.500 fej kerül piacra. ahelyi piacokon kívül a mátrai udulókba, a miskolci ipartelepekre és a fővárosba szállítanak rendszeresen a korai csemegéből.

a hajtatóházat a város határában feltörő földgázzal fűtik, amelynek számos előnye van. a gázfűtéssel gyorsan elérhetik a kívánt hőmérsékletet. a salátának például 13-14 fokos hőmérsékletre van szüksége, így szépen fejesedik és megtartja üdőségét. a most felszedett primőr 80 százaléka első osztályú, és a fejek súlya meghaladja a 8 dekát. a gázfűtés emellett tetemes megtakarítással is jár. havonta körülbelül 10.000-15.000 forinttal kevesebbe kerül, mint a hagyományos kazánfűtés.

a kikerülő saláta helyére megkezdtek a szépen fejlett paradicsompalánták tüzelését, amelyekről májusban szedik az első termét./mti/

..

bb.30. új berendezésekkel korszerűsítik és gyorsítják a takarmányélesztő gyártását

i cs/hmé cs ká

1963.március 13.

aszovjetunióban és csehszlovákiában szerzett tapasztalatok alapján a múlt évben négy üzem kezdte meg a takarmányélesztő hazai gyártását. ezt a nagy biológiai értékű takarmánykiegészítőt cukorgyári melaszából készítik, s a kísérletek során többhelyütt kiváló eredményeket értek el alkalmazásával, különösen a tejtermelés fokozásában. az eddig használt berendezések azonban lassan dolgoztak, s így a növekvő szükségleteket nem tudták kielégíteni. most csehszlovákiából, az eddig használtakhoz képest tiszteres teljesítményű, korszerű berendezéseket importáltak, így a következő hetekben a négy takarmányélesztő gyártó üzemet felújítják, s a termelést a tavalyinak három-négyszeresére növelik. a tavalyi kísérletek tapasztalatainak felhasználásával a takarmányélesztőt ez évben már üzemszerűen használják a takarmányfélék fehérjetartalmának dúsítására. a tervek szerint az idén országosan legalább 150.000 hektoliter élesztő-tejet etetnek fel elsősorban a termelőszövetkezeti tehenészetekben./mti/

..

10.25/e

- 17 -

le

bb.31.sokszáz lakóházba tört be szerdára virradó éjjel a kiáradt szilas patak és rákospatak vize - rákosszentmihályon, árpádföldön enyhült a helyzet, a xiv. kerületben az elöntés lokalizálásán dolgoznak

t hbj /te cs ki

1963.március 13.

a keddi esőzés meggyorsította az olvadást, s ennek következtében hatalmas mennyiségű víz zudult a rákospatakba és a szilas patakba, úgyhogy a viszonylag alacsony gátak közé szorított patakok az óriási vízmennyiséget nem tudták elvezetni, kiléptek medrükből. olyan területekre ömlött a víz, amelyeken alig akad csattornahálózat.

a szilas patak keddről szerdára virradó éjjel egész éjjelig áradt. az árvízvédelmi szervezetek megpróbálták ugyan a vizet az árterekre vezetni, ez azonban nem sikerült, úgyhogy a kiöntött szilas patak rákosszentmihályon, árpádföldön, cinkotán, sashalmon, mátyásföldön lakott területeket öntött el. az éjszakai órákban a xvi. kerületben mintegy 600 lakóépület - zömében kis családi házállt vízben. a víz néhol a küszöbig ért, másutt 10-20 centiméter magas volt, akadt azonban terület, ahol 1 méter 1 és fél méter volt a víz magassága, vízben álltak a kertek, az utcák is. az árvízvédelmi szervezetek, a honvédség, a rendőrség, a tűzoltóság a kiszesek, a csatornázási művek dolgozói és természetesen maga a lakosság is a mentésre és a kiöntések lokalizálására fordították erejüket. husz csónakon mentették az épületekben rekedt lakókat, akik közül jónéhányan még a közvetlen veszély láttán sem hagyták el lakásukat, csak a vízbetörést követően várták a segítséget. mintegy 400 személyt kellett kimenteni. éjjeltől javult a helyzet, a szilas patak apadni kezdett, s reggelre már sok ház mellett elhúzódott a víz. megkezdődhetett a szivattyuzás is, az elöntött területekről a víz elvezetése, a veszélyeztetett házak környékén a salak feltöltés. sok házba visszaköltözhettek a lakók. a kerületi tanács gondoskodott az egészségügyi intézkedések végrehajtásáról, a vizellátásról, az árkok javításáról, a hidak műszaki ellenőrzéséről, a kilakoltatottak megfelelő étellemezéséről. az árvízvédelmi szervezetek vezetői reménykednek, hogy a xvi. kerületben a helyzet tovább javul és gyorsan meg tudnak birkózni a rájuk támadt nehézségekkel.

/folyt.köv./

11.25/Lm

- 18 -

bb 31. / sokszáz lakóházba...folyt./-cs

a rákos patak mentén az éjszakai órákban 900-1000 személy munkálkodott az ár elleni védelemben. honvédek, tűzoltók, munkásőrök, árvízvédelmi beosztottak, kiszesek, üzemi dolgozók, s a lakosság nagy erőfeszítéseket tett, hogy megakadályozza nagyobb területek elöntését. a gátakra 12.000 homokzsákot hordtak, magasították a töltéskoronát. mindennek ellenére a rákos patak, amelynek vízszintje óránként öt centimétert növekedett elérte a 247 centimétert, amire még soha nem volt példa, áttörte a gátat, s mintegy két kilométer hosszúságban a part mentén, a kerepesi uttól a mogoródi utig lakott területet öntött el. az éjszaka és a reggeli órákban körülbelül 250 családot kellett ideiglenesen kilakoltatni. a kilakoltatott családokat a külső egressy uti iskolában, a szabó pál és a danuvia művelődési otthonokban helyezték el. a xiv. kerületben most az a törekvés, hogy nyulgátak emelésével lokalizálják az elöntéseket. a x. kerületben, a pilisi ut és a pesti gábor utca, illetve a juhász utca által határolt területen körülbelül 20-25 házba „szaladt be„ a víz. az árvízvédelmi szervezetek továbbra is nagy erővel igyekeznek megfékezni a megáradt szilas patakot, illetve a rákos patakot./mti/

..-

bb.32. kettős balesetet okozott egy egér

vid te cs ki

1963.március 13.

az elmúlt napokban szerelés közben gázmérgezést szenvedett a pécsi gáz- és hőszolgáltató vállalat két dolgozója. bertalan jános tmk-lakatos gáznyomásos helyen dolgozott gázálarcban. munka közben a készüléken nem kapott elegendő levegőt és letépte álarcát. a gázmérgezés így hamarosan bekövetkezett, sőt a segítségére siető művezetője is mérgezést szenvedett. mindkettőjüket kórházba szállították.

a vizsgálat során a légzőkészülék középső részén, a szerelvényben egy egeret találtak, amely elzárta a légzőszelepet és emiatt következett be a baleset.

a gázmérgezés szerencsére nem volt súlyos. bertalan jános négy, művezetője pedig egy napi kezelés után gyógyultán hagyta el a kórházat./mti/

13.00/Lm

-19-

le

bb 33. többhelyütt megrongálta a máv vonalait a belvíz

1 hbj/gg-lm vg

1963. március 13.

a dombokról, hegyekről lezuduló hatalmas mennyiségű víz és belvíz néhány helyen megrongálta a máv vonalait, valósággal megtépázta a töltéseket. a máv tájékoztatása szerint emiatt csémpusztá-nagyigmánd, vértésboglár-vértésacsa, abaujszántó-abaujszántó fürdő, zalaszentgrót-zalacsány, veresegyháza-csomád, rákospalota-alag, tokod-ebesznybánya, diósjenő-romhány, balassagyarmat-szécsény, jászárokszállás-jászdózsa, feldebrő-aldebrő, marcaltó-ihász, lengyeltót-öreglak között szünetel a forgalom, s bussák megállóhelyet sem lehet megközelíteni. a szobi fővonalon szerdán göd-dunakeszi között egyhelyütt áttörte a töltést a víz. ennek javítására nagy erőket mozgósított a máv, s valószínűleg délutánra már rendbe is hozzák az áttörést. a máv felhívja az utasok figyelmét, hogy az utazás megkezdése előtt tájékozódjanak az állomásokon az esetleges korlátozásokról.
/mti/

..--.

bb 34. időjárásjelentés

gg-lm

1963. március 13.

a meteorológiai intézet jelenti március 13-án, szerdán 13 órakor:

a hőmérséklet kissé csökken

európa középső részének időjárását ciklonok átvonulása teszi sokfelé csapadékosná és enyhévé, finnországban viszont még mindig 20-30 fokos fagyokat észlelnek. hazánkban tegnap felhős, szeles volt az idő, országos esővel, sokfelé zivattal és néhány helyen jégesővel. a csapadék mennyisége az északnyugati határmezsgyében csak 3-9, máshol általában 10-20, sőt csengeren, lengyelen, turkevén és záhonyon 23, kisteleken, misinatetón és nyírlugoson 24, tiszabecsen pedig 26 milliméter volt. a földeken már a dunántúlon is csak foltokban van hó. a legmagasabb nappali hőmérséklet az ország északi felén csak 6-12, a délin azonban 13-19 fok közé esett. ma hajnalban általában 0-plusz 4 fokig hűlt le a levegő.

ma délelőtt az országban felhős volt az idő és többfelé élénk nyugati szél fújt. budapesten kedden a hőmérséklet napi középértéke 8.0 fok volt, 3.6 fokkal magasabb, mint a sokévi átlag. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 8 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 757 milliméter, mérsékelten emelkedő irányzatú.

várható időjárás csütörtök estig: felhőátvonulások, többfelé futó záporosóval, záporoszerű havasosóval, a hegyekben hózáporral. élénk, helyenként erős nyugati, északnyugati szél. a hőmérséklet kissé csökken.

várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet mínusz 1- plusz 2, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 4-7 fok között.

a duna vizállása szerdán délután 13 órakor budapestnél 268 centiméter. /mti/

13. 10

-20-

me

bb 37. halálra sujtott a márciusi villám két szövetségi gazdát vásárosmiskén

vid j-lm ká

1963. március 13.

a vas megyei vásárosmiske község felett, kedden a déli órákban, márciusban szokatlan heves dörgéssel, villámlással járó vihar vonult át. a helyi termelősövetkezet öt tagja a kőfejtőben dolgozott, s egy óra tájban egy közeli pincébe menekült a vihar elől. röviddel ezután villám csapott a pincébe, s halálra sujtotta szijártó aladár és szijártó endre termelősövetkezeti tagokat. harmadik társuknak, horváth pálnak alsó teste bennült meg, ketten épségben maradtak. /mti/

..--

bb 35. a szegedi textilművekben megkezdtek a kínai szövőgépek felszerelését - megérkezett angliából a huszezer négyzetméteres nagycsarnok fémszerkezete

vid te-lm ki

1963. március 13.

a másfélmilliárdos beruházással textilkombináltá alakuló szegedi textilművekbe megérkeztek az első kínai automata szövőgép szállítmányok és szerdán megkezdtek a gépek felszerelését egy ideiglenesen szövődévé alakított gyapotraktárban. az év végéig 650 kínai szövőgépet szállítanak az üzembe.

százhusz vagonban megérkezett angliából a 20 000 négyzetméteres új fonó- illetve szövőcsarnok fémszerkezete is. a 31-es számú építőipari vállalat - angol mérnök irányításával - rövidesen megkezdte, s még az idén be is fejezi a nagycsarnok összeállítását. építkezés közben a folyamatosan érkező gépek egy részét is felszerelik. /mti/

..--

bb 36. milyen vízkárokat térít az állami biztosító?

i kf/te-lm hk

1963. március 13.

a rendkívül csapadékos telet követő gyors olvadás több helyen okoz árvíz károkat.

mint ismeretes, a termelősövetkezeti általános vagyonbiztosítás az árvízkároknak 50 százalékát téríti meg. az állami biztosító olyan károkért fizet, amelyeket folyóvizek, tavak áradásai okoznak a tsz-ek vagyontárgyaiban, állatállományában, vagy természetben. a belvizek okozta károkat nem terjed ki a biztosítás. az árvízkárokat a termelősövetkezeti általános vagyonbiztosítás alapján kizárólag a közös gazdaságoknak fizetik ki. a háztáji, vagy egyéb biztosítások az árvíz- és belvízkárokat nem vonatkoznak.

bár az árvízkárok fele megtérül, a termelősövetkezetek már eddig is mindent megtettek annak érdekében, hogy földjeiket, s a szövetkezet egyéb vagyonát veszélyeztető árvíz ellen a körülményekhez képest, a legjobban felkészüljenek és az esetleges károkat a minimálisra csökkentsék. az állami biztosító a termelősövetkezetek érintett földjein a növényzet fejlődésének megindulásakor megállapítja a kár mértékét, s ennek alapján kerül sor a kártérítésre. /mti/

bb 38. a fővárosi fürdőigazgatóság közli

k hjb-Lm vg

1963. március 13.

hogya a rudas fürdőt március 14-én, csütörtökön reggel fél 7 óra helyett délután 3 órakor nyitják meg a közönség részére./mti/

--

bb 39. megérkeztek a bükkbe az első szalonkák

vid j-Lm ká

1963. március 13.

a bükk déli lankáiról elolvadt a hó és a márciusi nap szárítja már a nedves földet. a vadászok napok óta figyelik a vágásokat, várják a hosszú csőrű szalonkák érkezését. az eger környéki erdőkben kedden naplemente előtt pillantották meg az első húzó szalonkát, amely pisszegve, korrogva lejtette szerelmi táncát a vágások fölött. a szalonkák megérkezte már a gyors tavaszodást jelzi./mti/

--

bb 40. „szigetekre”, menekülnek a nyulak, fácánok az alföld vízborította részein

vid j-Lm ká

1963. március 13.

szolnok megyében mintegy 200 000 nyul, fogoly, fácán tanyázik a folyómenti hullámtereken, a mezőkön és a réteken. a gyors tavaszi olvadás következtében az apróvadak kedvenc tanyázó helyeinek egyrésze is víz alá került. az ujszászi vadásztársaság területének 75 százaléka vált „tengerré”, jászberény környékén a tarna és a zagyva vize borítja a vadászterület jelentős részét. a víz által megriasztott apróvadak „szigeteken”, keresnek menedéket. a vadásztársaságok tagjai a megrekedt jószágokat ladikkal közelítik meg és biztonságosabb helyre telepítik. a szakemberek a tiszta hullámterén is felkészülnek az esetleges elöntésre, és néhány ponton mesterséges szigeteket létesítenek./mti/

13.30

-22-

1885 Zm

bb.41. kápolnásnyéknél és agárdnál atszakította a7-es utat az ár. budapest-székesfehérvár között egyelőre megszűnt a közúti közlekedés - különösen vas és veszprém megyében sok utat elöntött a víz

1 hbj/ te cs vg

1963. március 13.

az utakat is erősen rongálja az ár. akpm utügyi osztályának tájékoztatása szerint budapest és székesfehérvár között átmenetileg szünetel a közúti forgalom, le kellett zárni a főutvonalat, mert kápolnásnyéken és agárdon a víz keresztülszakította az uttestet. az előzetes számítások szerint még csütörtökön is dolgoznak az ut helyreállításán.

több más uton is - különösen vas megyében és veszprém megyében - mintegy 40-45 helyen elöntések, átszakadások fordultak elő, illetve a hatalmas mennyiségű balviz elvezetésére át kellett vágni az uttestet. pápát és szombathelyt csak nagy körülményesen lehet megközelíteni. körülbelül 8-10 kishídat és nagyon sok át-ereszt is elsodort a hegyekből lezudult víz. a helyreállításához legtöbb helyen egyelőre még hozzá sem láthatnak, mert a víz még mindig mossa az átszakadt uttesteket./ mti/

--

le

13.45

-23-

bb 42. a magyar külkereskedelem számára is kedvező üzleti eredményekkel zárult a lipcsei nemzetközi vásár - diplomát szerzett az ékm esztergapad, az 556-os ikarus-busz és az új típusú vasuti étkező-hálókocsi

isz/gg/s vg

1963. március 13.

kedden este zárult az idei tavaszi nemzetközi vásár Lipcsében, amely ezúttal is az ipari, kereskedelmi szakemberek nagy nemzetközi találkozója volt. a látogatók száma meghaladta a félmilliót. a vásáron történt ,, népszámlálás,, adatai szerint a korábban jelzett 60 helyett 63 ország kiállítói jelentek meg, nagy számban képviseltették magukat a gyarmati sorból felszabadult új, független országok. a 9.000 kiállító között 300 francia, 220 angol, 175 osztrák, 160 holland, 115 belga, 110 olasz és csaknem 100-100 svéd, illetve dán cég volt. a bonni kormány fenyegetése ellenére 640 nyugatnémet és 80 nyugatberlini vállalat is bemutatta termékét,

a szocialista országok szakosított kiállításai és a szakbemutatókra vitt áru iparuk gyorsütemű fejlődését tükrözték. különösen nagyszabású, gazdag kiállítással vett részt a vásáron a szovjetunió, 14.000 négyzetméteres területen, óriási csarnokban sorakoztatta fel iparának korszerű gyártmányait, bemutatta az atomenergia békés felhasználását, vetített képeken, filmekben ismertette meg a világűr meghódítását és elhozta a bemutatóra a tu-124-es repülőgépet is.

külkereskedelmünk hazánk erejéhez, nagyságához mértén vett részt a vásáron. szerény méretű, de jónéhány technikai újdonságot magában foglaló kiállításunk sok elismerést aratott. iparunk követőiről a szaksajtó és a nagyszámu látogató is kedvezően nyilatkozott. nagy sikerük volt például járműveinknek, műszereinknek, a szerszám-gepeknek, a külföldi kiállításon első alkalommal szereplő híradástechnikai gépeknek, a tranzisztorttal működő fényujságnak, a sopiana gépgyár univerzális husfeldolgozó gépének, az új típusú vákuumformázónak és a komplex tv generátornak. a látogatók ki is próbálták az egyes megoldással bemutatott táv-választó berendezést, amely a központ közvetítése nélkül közvetlenül kapcsolja egy másik város telefonelőfizetőjét. a kiállításon hosszú asztalon sorakoztak a telefonkészülékek, amelyeken kilenc várost hívhattak fel, s a közelben elhelyezett nagyméretű táblán felfutó fénycsikok jelezték, jelképesen, mikor jelenik meg a hívott város, amely így telefonon üdvözölte a látogatót.

/folyt.köv./

15.30/a

- 24 -

bb 42./ a magyar külkereskedelem.../ 1.folyt.s

a legnagyobb közönségsikere az arab feliratokkal ellátott vasuti étkező - és hálókocsinak volt. a kis szerelvényt a győri wilhelm pieck vagon- és gépgyár az eak megrendelésére készítette. ez a vasuti háló- és étkezőkocsi az 556-os típusú új ikarus busszal és az ékm különleges pontosságú kis mű - szerész esztergapaddal együtt diplomát szerzett lipcsében. a vásár rendezősege ugyanis az idén első alkalommal nemzetközi szakbizottság döntése alapján elismerő diszoklevéllel jutalmazta a legkiemelkedőbb, új műszaki megoldásokat jelentő kiállítási tárgyakat. a kitüntetett háló- és étkezőkocsit a diplomakiosztás után külön bemutatták a szakértőknek. a nagy érdeklődés miatt ugyancsak külön bemutatót rendeztek a vásár utolsó napjaiban a kiállított ultracentrifugánál is. ilyen különleges analitikai vizsgáló berendezést a világon mindössze három országban, az usa-ban, nszk-ban, és hazánkban gyártanak.

a vásáron egyébként sok kiállítási tárgyon felirat jelezte, hogy újdonság, vagy új változata az eddig ismert berendezéseknek, gépeknek. a magyar kiállítási anyagban is szép számmal voltak ilyenek, de szakembereink megállapították, hogy még gyorsabban kell előrehaladnunk a műszaki fejlesztéssel, hogy a nagy nemzetközi versenyben a jövőben is helyt álljunk.

az idei tavaszi lipcsei vásár nemcsak a magyar ipar gyártmányainak nemzetközi elismerését hozta meg, de kedvező üzleti eredményekkel is járt. a magyar vállalatok a vásáron többek között holland, belga, norvég, nyugatnémet cégekkel írtak alá szerződéseket, és sokoldalú tárgyalásokat folytattak a szocialista országok külkereskedelmének képviselőivel is, akikkel számos export-import kötés jött létre. a vásáron írt alá például szerződést a nikex, az ndk gépexport külkereskedelmi vállalatával, külszíni szénfejtő berendezések vásárlásáról. a magyarországra szállítandó gépek értéke 94 millió márka lesz./mti /

--

bb 43. dr. ortutay gyula tájékoztatója a magyar sajtó házában

k di/gk/s sr

1963. március 13.

dr. ortutay gyula, a hazafias népfrent országos tanácsának főtitkára szerdán a magyar sajtó házában tájékoztatja az újságírókat a népfrent- mozgalom időszerű kérdéseiről. résztvett az összejövetelelen szakasits árpád, a magyar újságírók országos szövetségének elnöke./mti /

15.41/s

- 25 -

bb 44. a népgazdaság fejlődése, szocialista építőmunkánk feladatai -
ajtai miklós előadása az mszmp központi bizottságának politikai
akadémiáján

t sl/tr vm vg

1963. március 13.

ajtai miklós, az mszmp politikai bizottságának póttagja, az országos tervehivatal elnöke, a népgazdaság fejlődése, szocialista építőmunkánk feladatai, címmel szerdán délután előadást tartott az mszmp központi bizottságának politikai akadémiáján. a magyar néphadsereg központi tiszti házában rendezett előadáson megjelent rónai sándor, az mszmp politikai bizottságának tagja, nyers rezső, az mszmp központi bizottságának titkára, kiss károly, az elnöki tanács titkára, valamint politikai, gazdasági és társadalmi életünk több ismert személyisége.

ajtai miklós bevezetőül rámutatott, hogy népgazdaságunk az elmúlt két évben a párt gazdaságpolitikájának megfelelő uton, a második ötéves terv megszabta keretek között fejlődött. gazdaságpolitikánk fő koncepciója a stabilitás, ugyanakkor a részletekben a gazdasági élet sokrétű gyakorlatában a legnagyobb rugalmasságot alkalmazzuk, a gazdaságpolitika stabilitása folytonos fejlődést is jelent, újabb és újabb feladatok kerülnek előtérbe, az arányok a szocialista fejlődés törvényei szerint természetszerűen módosulnak, változnak. a munkának, az építésnek, az alkotásnak olyan légköre teremtődött meg, amelyben biztonságosan, előrelátóan tudunk megbirkózni feladatainkkal. bár fejlődésünket több előre nem látott probléma, mint például az aszályos időjárás nehezítette, népgazdaságunk egyensulya szilárd maradt. az ötéves terv eddigi szakaszában sikerült a tervezett mértékben növelni a felhalmozást. a mezőgazdaság anyagi, műszaki megalapozására az eredeti tervelőirányzatokon felül is biztosítottunk anyagi eszközöket. az életszínvonal emelkedése azonban lassu volt. a következő években ezt a fejlődést is gyorsítani kell. az életszínvonal javításának mértéke termelési és műszaki fejlesztési eredményeinktől, s talán legnagyobb mértékben a mezőgazdasági termelés alakulásától függ.

felmerül a kérdés - folytatta - hogy a gyengébb mezőgazdasági eredmények esetén az ipar nem volna-e képes a szükségessé nemzeti jövedelem-többletet kitermelni, amely alkalmas volna az életszínvonal emelésének gyorsítására. sajnos ez nem járható út, mert az életszínvonal emeléséhez nemcsak általában, hanem megfelelő összetételben a keresletnek megfelelően kell különféle árucikkeket termelni. mégpedig úgy, hogy a választék javuljon és mind kevesebb árufajta hiányozzék a boltokból. az áruk összetételében igen nagy a jelentőségük az élelmezési cikkeknek. a hiányok többé-kevésbé külkereskedelmi uton is megoldhatók, ennek megfelelően terveink egyre nagyobb fogyasztási-cikk importot irányoznak elő, mind a szocialista tábor országából, mind nyugatról.
/folyt.köv./

16.30/a

- 26 -

RA

/bb 44. a népgazdaság.....1.folyt./vm

bővül a szocialista országok közötti ugynevezett fogyasztási-cikk választék-csere is. a külkereskedelemnek azonban határai vannak, s ahhoz, hogy az ellátás valóban stabil legyen, mezőgazdasági termelésünk lényeges növekedésére van szükség. a kereskedelem választéka, az áru kínálat hőisége és sokfélesége tekintetében az utóbbi években nagy fejlődés tapasztalható. továbbra is az a célunk, hogy az áru forgalom számszerű növekedésével egyidőben az áruk összetétele is egyre rugalmasabban igazodjék a kereslethez. az igények javuló kielégítése a lakosság széles rétegeiben megnövelte a gazdasági helyzetünk, fejlődésünk iránti bizalmat. ezt úgy fejezhetnénk ki, hogy a forint „megkeményedett”, amire a tízmilliárdos takarékbetéttállomány is utal.

az idei rendkívüli téli időjárás számos nehézséget okozott az ország gazdasági életében - folytatta. bár villamosenergiából és gázból ki tudtuk elégíteni a lakosság igényeit és a közellátás is zavartalan volt, több korlátozást kényszerültünk bevezetni a szén-ellátási zavarok miatt. az építőiparban, az építőanyagiparban egyes más ipari üzemekben, valamint a közlekedésben, az év hátralevő részében kell majd a korlátozások okozta elmaradásokat pótolni. jelenleg főleg a gyors olvadás miatt fellépett árvízveszély és a belvízek elhárítása köti le fő figyelmünket. a szükséges szervezeti és anyagi intézkedések a lehetséges mértékig jó előre megtörténtek. idei mezőgazdasági terméseredményeink is nagymértékben mulnak azon, hogy a szükséges intézkedéseket milyen gyorsan és rugalmasan tudjuk végrehajtani.

az ipar helyzetét elemezve ajtai miklós hangsúlyozta, hogy előrehaladásunk legfőbb feltétele a műszaki színvonal javítása, az önköltség csökkentése, versenyképes áruk kibocsátása. egyes iparágakban, mint például a gépiparban, nem lehetünk elégedettek a jelenlegi helyzettel. az egyoldalú mennyiségi szemlélet maradványai még ma is fellelhetők, holott mennyiséget növelni csak rendelések alapján, rendeléseket szerezni pedig csak műszakilag kiváló gyártmányok kibocsátásával lehet.

/folyt.köv./

16.37/a

- 27 -

RA

a műszaki fejlesztéssel tehát mind az ipar termelésének, mind nemzeti jövedelmünk növekedésének ütemét gyorsíthatjuk. ezután utalt arra, hogy iparunk szerkezete átalakulóban van, egyes ágazatok jelentősége, sulya az iparon belül eltolódik. így a gépiparé, a vegyiparé, a villamosenergiáé növekszik, míg a bányászaté, a kohászaté, a könnyű- és élelmiszeriparé csökken. ez az irányzat megegyezik az előző időszak változásainak irányával is, ami gazdaságpolitikánk stabilitását bizonyítja, az ipar szerkezetének célszerű javításában jelentős szerepe van a vegyiparnak, mely az összes ipari beruházásoknak egyhatodát kapja. a vegyiparon belül elsősorban a műtrágya, a műanyagok, a műszál és a gyógyszeripar termelését kell gyorsított ütemben növelni. e célok megvalósítása jó ütemben halad, sőt a túlteljesítés is valószínű. a vegyipari beruházások növelésétől várható, hogy 1960 és 1965 között az előirányzott 75 százalékhelyett majdnem 100 százalékkal növekszik a vegyipar termelése.

ajtai miklós ezután az energiaforrások szerkezetében végbemenő változásokról szólt. elmondotta, hogy az újabb feltárt földgáz nagyobb mértékű hasznosítása a kőolaj kitermelésében és a szocialista országok együttműködésében végbemenő fejlődés következtében - bár széntermelésünk is növekszik - a szénfelhasználás részaránya az 1958. évi 75.8 százalékról 66.3 százalékra csökken. ugyanakkor az olaj- és a földgáz aránya 18.3-ról 29.7 százalékra növekszik a tüzelőanyagfelhasználásban. célszerűnek látszik a villamosenergia-felhasználását is gyorsan növelni, ezért öt év alatt jelentősen fokozódik villamosenergia-behozatalunk a szocialista országokból. éppen az általános energia-helyzet megítélése alapján kevésbé fejlesztjük az energia-igényes iparágakat. e megfontolás nyomán jött létre a magyar-szovjet alumíniumegyezmény is, amely tulajdonképpen elektromos-energia importot jelent alumínium-tömb formájában.

az előadó ezután arról beszélt, hogy versenyképességünk növeléséhez nem elegendő a gyártmányok fejlesztésének ténye, gondoskodni kell a fejlesztés időtartamának lényeges lerövidítéséről is. nem egy esetben előfordul, hogy az új termék már kibocsátásának pillanatában elavul, mert a kutatások, kísérletezések és a gyártási előkészületek túlzottan sok időt vettek igénybe. az ilyen hibák megszüntetéséhez elengedhetetlen a gyártmányfejlesztési munka koncentrációja. mindenütt csak annyi műszaki feladatot tűzzenek ki, amennyit képesek gyorsan megoldani. /folyt.köv./

ez persze nem jelenti azt, hogy a többi gyártmányunkat elhanyagoljuk. a probléma megoldásának útja a nemzetközi munkamegosztás, a szocialista országok tervszerű együttműködésébe való fokozott bekapcsolódás. a szakosítás lehetővé teszi a gyártmányok körének szűkítését, ugyanakkor a szocialista országok műszaki kapcsolatai, a dokumentáció-cserék feleslegessé teszik a párhuzamos munkákat. a műszaki tudományos alkotómunka koncentrációja és ezzel az ipar rugalmasságának fokozása saját érdekeinket és egyben a szocialista tábor egészének érdekeit is szolgálja. a nemzetközi együttműködésen kívül a műszaki fejlesztésben döntő jelentősége van az ugynevezett kutatási háttérnek, vagyis a megfelelő tudós-mérnök- és szakembergárda kialakításának. az ipar fejlesztését alátámasztó kutató, fejlesztő és tudományos munka egyre szorosabb kapcsolatba kerül magával a termeléssel és ezzel értéktermelő munkává válik. a kutatófejlesztő tevékenységnek nagy lendületet adott az iparban bevezetett műszaki fejlesztési alap rendszere, amely szilárd anyagi bázist teremtett a kutatási munkákhoz. figyelembe véve az üzemekben, a kutatóintézetekben az egyetemi és főiskolai tanszékeken, továbbá a különböző fejlesztő intézetekben kibontakozott kutató-fejlesztő tevékenységet, a létszámnövekedést tekintve évi kilenc, a kutatási és fejlesztési célokra fordított összegeket tekintve pedig évente átlagosan 11 százalékos a növekedés. ez a fejlődés megfelelőnek mondható, a kutatómunka megszervezése és célszerűsége szempontjából azonban nem ilyen egyértelmű az eredmény. kétséget kizáróan, hatalmas tartalékok állnak még rendelkezésünkre, amelyek lehetővé teszik a kutató és fejlesztő apparátusunk eredményeinek nagymérvű fokozását.

a mezőgazdaság helyzetéről szólva. ajtai miklós elmondotta, hogy az elmúlt 1-2 esztendő ismét teljes bizonyossággal igazolta a nagyüzemi mezőgazdaság magasabbrendűségét. bár tavaly az aszályos időjárás miatt egyes növénytermesztési ágazatokban nem sikerült elérni a tervezett termésátlagokat, a búzatermés azonban rekordnak tekinthető. mind 1961-ben, mint 1962-ben meghaladta a 10 mázstát a holdankénti átlag, amit azelőtt még a kedvező időjárási években sem sikerült elérni. jó volt a kukorica átlagtermése is. a nagyüzemekre alapozva a mezőgazdaság anyagi, műszaki ellátása tervszerűen, sőt az eredeti tervekénél is nagyobb mértékben növekszik. 1959 és 1962 között köröken 28.000 traktort, 12.000 tehergépkocsit kapott a mezőgazdaság. 1962-ben két és félszer annyi műtrágyát kapott a falu, mint 1958-ban, jelentősen javult a növényvédőszer-ellátás, bővült az öntözési program. örömdetes jelenség, hogy a mezőgazdasági termelés mindinkább függetlenné válik az időjárástól. egészen 1954-ig igen szoros összefüggés mutatható ki az ugynevezett tenyészidő alatt lehullott csapadékmennyiség és például a kukorica termésátlagának alakulása között. ez a szoros összefüggés akkor kezdett megbomlani, amikor növekedésnek indult a mezőgazdaság anyagi, műszaki ellátása és kialakultak a szocialista nagyüzemek. /folyt.köv./

bb 44./ a népgazdaság.....4.folyt./vm

1962-ben már, amikor a csapadékmennyiség az előző száraz évhez képest is 12 százalékkal csökkent, a kukorica termésátlaga nem esett vissza, ellenkezőleg, 10 százalékkal emelkedett, bár az időjárás még ma is döntő meghatározója a mezőgazdasági terméseredményeknek, növekszik annak lehetősége, hogy az időjárás okozta, ingadozásokat, legalábbis részben ellensúlyozni tudjuk.

ajtai miklós ezután utalt arra, hogy meg kell oldani a lakosság kenyérgabona-szükségletének teljes egészében hazai termésemből történő kielégítését. ennek feltétele, hogy a tervezett vetésterület növelése nélkül elérjük a holdankénti 13 mázsa feletti átlagtermést. ez úgy lehetséges, ha a nagyhozamu buzafajták mellett a hagyományos buzafajtákat termelő gazdaságok is tulszárnyalják a 11 mázsa holdankénti átlagtermést. ez reális feladat, sikere csupán az alapvető agrótechnikai eljárások alkalmazásán múlik. néhány év tapasztalatai egyértelműen bizonyítják, hogy az agrótechnikai eljárások betartása önmagában két-három mázsa buza terméstöbbletet eredményezhet holdanként. a következő években erőteljes ütemben kell növelni a hús, a tej, és a tojástermelést is. ennek legfontosabb előfeltétele a megfelelő takarmányalap megteremtése, a takarmányozási színvonal emelése, a takarmánynövények vetésterületének növelése lehetséges ugyan, de csak korlátozott mértékben, a termés hozamot azonban - mindennekelőtt a kukorica átlagtermését - nagymértékben lehet fokozni, az agrótechnika különböző eszközeivel. a rétek és legelők megfelelő gondozása növénytermesztésünknek egyik legelhanyagoltabb területe, s megfelelő módszerekkel itt szinte ugrásszerű eredményeket lehet elérni. nagy segítséget jelent a mezőgazdaságnak, hogy 1963-ban már csaknem egymillió tonna takarmánykeverék készül hazánkban. ennek elosztására nagy gondot kell fordítani, s arra kell törekedni, hogy adott üzemen belül egész évben biztosítani lehessen a folyamatos ellátást. nem helyes tehát a takarmánykeveréket elaprózni, a gazdaságok teljes körét bevonni az ellátásba. a legfejlettebb és megfelelő szakvezetéssel rendelkező gazdaságoknak módjuk van a keveréktakarmányok házilag előállítására. az ehhez szükséges vitaminokat, antibiotikumokat természetesen az ipartól szerezhetik be.

ajtai miklós szólt arról, hogy a szocialista átszervezés időszakában alapvető fordulat következett be a mezőgazdasági beruházásokban. míg az első öt éves tervidőszakban a mezőgazdasági beruházások a népgazdasági beruházásoknak mintegy 13-14 százalékát tették ki, a második öt éves terv már 17-18 százalékos arányt ért elő.

/folyt.köv./

17.00/a

- 30 -

RA

/bb 44. a népgazdaság....5.folyt./vm

azóta azonban további pótlólagos anyagi eszközöket is kapott a falu, s az idén már az összes népgazdasági beruházásoknak 21 százaléka jut a mezőgazdaságnak. a növekvő anyagi eszközök természetesen nem jelentik azt, hogy néhány esztendő alatt mindenütt a szocialista nagyüzem igényeinek megfelelő épületeket hozhatnak létre s a legkorszerűbb gépeket helyezhetik üzembe. a feladat teljes megoldása hosszabb időt vesz igénybe, sok olyan tartalékkal rendelkezik azonban mezőgazdaságunk, mint például a tervszerű munka, a jobb szervezés, az alapvető agró-és zootechnikai módszerek, amelyek az anyagi műszaki felszereltség jelenlegi színvonalán is kihasználhatók.

öt éves tervünk eddigi eredményei arra mutatnak, hogy céljaink reálisak, fejlődésünk egészséges szocialista fejlődés, betöltjük helyünket a világméretekben folyó békés, gazdasági versenyben - fejezte be előadását ajtai miklós./mti/

- . -

bb 48. április 5-től 13-ig tavaszi szünet az iskolákban

hmé/m/sr

1963. március 13.

a művelődésügyi minisztérium tájékoztatása szerint a tavaszi szünetet április 5-től április 13-ig valamennyi általános és középiskolában változatlanul biztosítani kell, tekintet nélkül arra, hogy az országos szén-szünetet helyileg meghosszabbították-e, vagy sem.

azokban az oktatási intézményekben, ahol a rendkívüli szén-szünet valamilyen helyi ok miatt tovább tartott, a szorgalmi időt legfeljebb 6 tanítási nappal lehet meghosszabbítani. a tanévzáró ünnepélyek időpontja változatlan. /mti/

-...-

17.05/a

- 31 -

RA

bb 45. a magyar kereskedelmi kamara elnökének sajtótájékoztatója a berni magyar követségen

1 sz/gg/m/vg

1963. március 13.

kallós ödön, a magyar kereskedelmi kamara elnöke március 12-én sajtótájékoztatót tartott a berni magyar követségen. beszámolt a budapesti nemzetközi vásár előkészületeiről a magyar-svájci gazdasági kapcsolatokról, azok fejlesztésének lehetőségeiről, valamint a kereskedelmi kamarák közötti együttműködés jelentőségéről.

a nagy érdeklődéssel kísért tájékoztatón részt vett a svájci sajtó munkatársain kívül az ottani gazdasági körök számos képviselője, köztük a gazdasági minisztérium több vezető beosztású tisztviselője és a budapesti nemzetközi vásáron kiállító több svájci cég igazgatója. /mti/

bb 46. sásdi lászót

gk/m/lá

1963. március 13.

a magyar néphadsereg művészegyüttes táncművészt és koreográfusát péntek délután 3 órakor bucsuztatják a farkasréti temetőben. /mti/

bb 47. megjelent az állam és igazgatás

k/m/la

1963. március 13.

az állam és igazgatás márciusi száma közli dobi istvánnak, az elnöki tanács elnökének „a választások után,„ című tanulmányát melyben az országgyűlés és a tanácsok eddigi eredményeit elemzi, majd az újonnan választott országgyűlés és tanácsok feladataival foglalkozik.

a lapban dr. varga jenőnek, a bács-kiskun megyei tanács vb. elnökének „a tervezés elméleti és gyakorlati kérdései a végrehajtó bizottságok vonatkozásában,„ című, dr. toldi ferencnek, az állam és jogtudományi intézet tudományos munkatársának az „alapvető állampolgári köteleességek és szabályozásuk rendszere,„ című tanulmánya jelent még meg. /folyt.köv./

17.10/a

- 32 -

bb 47. /megjelent az ... 1. folyt./ m

érdeklődésre tarthat számot dr. nagy elemér - zagyva imre: „győr-sopron megye községeinek egészségügyi és szociálpolitikai helyzete,„ című cikke is. a folyóirat márciusi számát több a tanácsok, a termelősövetkezetek, az egyeztető bizottságok munkájáról szóló cikk és a szemleterovtatban könyv-, kandidátusi disszertációismertetés teszi színessé. /mti/

bb 49. rajkától komáromig zajlik a duna - eluszott az a dunai álló jég - győr megyében közúti hidat sodort el a bakonyér - mintegy 400 házat öntött el a víz sátoraljaujhelyen és szikszón - csökkent az árvízveszély veszprém megyében

ő sb/hbj/vid/tr vm vg

1963. március 13.

a langyos eső és az enyheség pécs, kecskemét és miskolc vonaláról délkeletre már elolvasztotta a havat, s az észak-nyugati országrészekben pedig csak hófoltok maradtak, kivéve szentgotthárd környékének 16 centiméteres és a hegyvidéki magaslatoknak 17-70 centiméteres hópárnáját. most már az ország legtöbb folyója zajlik, sőt a körösök egészen megtisztultak a jégtől. szerdán a duna magyar szakaszán is megkezdődött a zajlás rajkától komáromig. innen budapestig, majd hartától apatinig áll a jég. kedvezőbb a helyzet az al-dunán, mert szerdára már összetöredezett a romániai álló jégmező, s így a szávától kezdve a fekete-tengeri torkolatig nincs álló jég a dunán. a tiszán is sok helyen mozog a jég, s emelkedik a víz a folyó felső szakaszán. a duna szlovákiai vízgyűjtő területén sok eső esett és magas vízállás alakult ki a vágon, a garamon, az ipolyon, valamint a rimán és a sajón is. budapestnél is emelkedett a vízállás. kedden reggel 222, szerdán délután pedig 291 centimétert mutatott a vízmérce, de a jégmozgás miatt változó, ingadozó a vízállás.

a dunántul árvédelmi szervei és a lakosság nagy küzdelmet vívott a megduzzadt patakokkal és folyókkal. győrszentivánon a dombokról lezuduló hólé utját álló vasuti töltést megerősítették 9.000 homokzsákkal de a víz mégis átcsapott a sínek fölött. mintegy 80 centiméteres víz alá került a község 140 épülete. /folyt.köv./

17.15/a

- 33 -

bb 49. /rajkától ... 1. folyt./ m

erősen megduzzadt a bakonyér, s az ár győrszemerén elsodorta a vasuti és közuti hidat. ezért győr- és szombathely között szünetel a közuti forgalom. a marcalon harmadfoku árvízvédelmi készültséget rendelt el a vízügyi igazgatóság. koroncó és mórchida községekben azonban több házat már elöntött a marcal vize. komárom megyében sok nehézséget okozott a concó patak megáradt vize ács község lakóinak. a patak kilépett medréből és ötven házat öntött el. a mentést azonnal megkezdték és valamennyi épületből sikerült biztonságos helyre költöztetni a lakókat. röviddel a kiürítés után 17 ház összedőlt. a községben most nyugatgátak építésével akadályozzák meg újabb lakóterületek elöntését. somogy megyében a szerdára virradó éjszaka tetőzött a kapos és a malomárok vizállása. szerdán délutánra már apadt a víz, jelentősen csökkent az árvízveszély. síófokon is megfékeztek az árvizeket. így több család már visszaköltözhetett lakásába. enyhült a veszély veszprém megyében, mert az éjszaka a bakony jelentős részén fagypont alá süllyedt a hőmérséklet és „visszafogta”, a patakok vizét. zirc elöntött utcáinak nagy részéről szerdán már visszahúzódott a szuha patak, a torna patak egy métert apadt. zala megyében megszűnt a közvetlen veszély a zala folyó mentén, a murába torkoló kerka patak azonban erősen megduzzadt és veszélyezteteti zatabaksa, kerkabarabás, kerkaszentkirály községeket. szécsi sziget községet teljesen elzárta, illetve körül fogta a hegyekből lezuduló hólé. murakeresztúron pedig egy utcából, összesen 44 családot költöztettek ki.

a körösök vidékén az elmúlt napokban levonult a belvizek. kedden este azonban nagy tavaszi zápor hullott vésztő, dévaványa, és ecsefalva környékére. a mintegy 25 milliméteres csapadék tovább növelte a belvizes területeket. a vízügyi igazgatóság azonban 18 hordozható szivattyúval és 23 szivattyutelep segítségével áttemeli a belvizet a körösökbe.

a nógrád megyei dombvidékeken csaknem minden városban és községben gondot okoz a víz. szerdán délig több mint 15.000 hold került víz alá. különösen veszélyes a helyzet a zagyva mentén, kisterenye, mátraverebély és pásztó községekben. szerdán többszáz lakást kellett kiüríteni ezekben a községekben. a megduzzadt ipoly mentén állandó kapcsolatot tartanak egymással a magyar és a csehszlovák árvédelmi szervek. a csehszlovák szakaszról újabb vizállás-emelkedésről adtak jelentést, ezért a magyar szakaszon több mint 15.000 homokzsákot helyeztek készletbe a veszélyeztetett helyeken. /folyt.köv./

17,30/m

- 34 -

PKK

/bb 49.rajkától.....2.folyt./vm

borsod megyében a felhőszakadás-szerű záporok és a gyors olvadás hatására nemcsak a patakok léptek ki medrükből, hanem a hegyoldalakról lezuduló víz is több községben okozott kisebb-nagyobb károkat. a tokaji szőlőhegyekről érkező víz elöntötte erdőhorvátit, tolcsvát és vámos ujfalut. az utcákat sok helyen 80 centiméteres víz borítja. sátoraljaujhelyen a ronyva patak kilépett medréből, és több mint 200 házba tört be. néhány épületből csak az ablakon át tudtak elmenekülni a lakosok. a dankó telep összedőlésével fenyegetett vályogházaiból 105 családot költöztettek ki. szikszón a községet átszelő vadász-patak hat nap alatt már harmadszor lépett ki medréből és vize mintegy 200 házat vett körül. az áradások miatt 11 ház összedőlt. abaujszánton az aranyosi és a szerencsi patak egyszerre áradt ki, s 120 ház, valamint a mezőgazdasági technikum épülete és tangazdasága is víz alá került. eddig 80 lakásból költöztették ki a családokat, s biztonságos helyre szállították a tangazdaság állatállományát is. borsod megyében több községet teljesen körül fogott az ár. ocsanásos, halmaj és felsődobsza községeknek csónakokkal szállítják az élelmiszereket. a megduzzadt patakok a megye folyóinak vizét is emelik. ezért a sajón elrendelték a másodfoku, a hernádon pedig az elsőfoku árvízvédelmi készültséget.

pest megyében újabb területeken vált szükségessé a védekezés, mert a galga, a zagyva és a tápió vize is megduzzadt. a galga domony, hévízgyörk, szentlőrinc-káta környékén több helyen kiöntött, s különösen turán vált súlyossá a helyzet. turán 150 ház áll vízben. a dombokról lezudult víz felső-gödön, alsó-gödön, szőlőligeten több házat veszélyeztetett. cegléden a garjeeperje patak duzzadt meg, s vize, továbbá a belvizek szinte körül fogja a várost. az árvédelmi szervek a lakossággal együtt nagy erővel védekeznek az esetleges elöntés ellen.

egy méter harminc centimétert apadt a szilas patak, sok házba visszaköltözhettek a lakók, Zuglóban lokalizálják a rákos patak okozta elöntéseket

szerdán reggel a tizenhatodik kerületben - rákosszentmihályon, árpádföldön, cinkotán, sashalmon, mátyásföldön - miután az éjszakai órákban a megduzzadt szilas patak áttörte a gátat és kiöntött, 600 kis családi ház állt vízben. /folyt.köv./

17.40

- 35 -

PKK

/bb 49. rajkától....3.folyt./vm

az árvízvédelmi szervek a veszélybe került lakosok mentésére siettek és sikerült megbirkózni a nehézségekkel. Szerdán sokat javult a helyzet. a szilas patak 1 méter 30 centimétert apadt és nyomában a lakott területekről gyorsan húzódott le a víz. árkok ásásával, szivattyuzással is siettették a víz elvonulását. a koradélutáni órákban már csak 60 ház állt vízben, s az éjszakai-hajnali órákban kiköltöztetett lakosok zöme visszatérhetett otthonába. a még vízben levő házak környékén is nagy erővel dolgoznak, hogy mielőbb megszüntessék a veszélyt. a számítások szerint, ha a szilas patakon nem jelentkezik újabb árhullám szombat délig, rákosszentmihályon az egész tizenhatodik kerületben visszatér az élet a szokott medrébe.

zuglóban, ahol a rákos patak öntött el mintegy két kilométeres sávban - a kerepesi uttól, a mogyoródi utig - lakott területet, szerdán az elöntés lokalizálásán dolgoztak. az ár három hidat is megrongált, a roncsok kiemelésére megtörténtek az intézkedések. a környéken az elektromos művek átkötötte a kábeleket, hogy a vízben levő házakban és a környéken se legyen fennakadás az áramszolgáltatásban. az árvízvédelmi szervezetek készenlétben állnak, hogy meggátolják a további elöntéseket. /mti/

bb 50. kilépett medréből a rába - betört a tarna jászdózsára - megkezdték a jászdó nagy tanyaközpontok kiürítését - vízben állnak a velencei tópart nyaralóiból

ö vid/sb/tr/m/vg

1963. március 13.

a tarna mentén, jászdózsán nagy erőket összpontosítottak az árvízvédelmi szervek. több napja védekeznek az ár ellen, de szerdán hajnalban mégis átcsapott a tarna a töltésen és a község több utcáját elöntötte. a mentést azonnal megkezdték. a környező falvak lakói, a honvédség és egy szovjet alakulat is segít a bajba jutottaknak. szovjet „kételtűek”, vesznek részt a lakók és ingóságok mentésében. az árvízszújtotta családok egy részét az iskolában, valamint jászdózsai község középületeiben helyezték el. a jászberényi tanyavilágban borsóhalma és négyszállás után megkezdték a hajtai tanyák kiürítését is. a járás legnagyobb tanyaközpontjában, jászboldogházán két motorcsónakkal és hat pontonnal mentik az embereket. szerda délutánig 44 tanyát sikerült kiüríteni.

székefehérvárott a megyei kórház környékén szerdán már mintegy fél méterrel apadt a víz és lényegesen enyhült a veszély. a gaja patak áradása azonban székefehérvár alsó városi településén több utcát elöntött. súlyos a helyzet pusztaszabolcson, pettenden, martonvásáron, kápolnásnyéken. nagy belvív keletkezett a nádorcsatorna és a dinnyés-kajtori csatorna völgyében. ezek a csatornák már nem tudják megfelelően levezetni a velencei-tóba zuduló csapadék-vizét. a tó vizállása ezért jelentősen megemelkedett, s elöntötte a tóparti nyaralótelepet. /folyt.köv./

17.45/a

- 36 -

bb 50. /kilépett ... 1. folyt./ m

vas megyében szerdán a rába körmendnél, püspökmoznárinál és más helyeken kilépett medréből. a vizállás tovább emelkedik. a határmenti pinka patak csaknem teljes hosszában kiöntött és elárasztott lakott területeket, utakat. így vaskeresztesen, szentpéterfán, pinkaminszenten, horvátnádatján több házat kiürítettek. a belvív több ezer holdat borított el a megyében. /mti/

bb 51. közlekedési balesetek

i bc/gk/m/sr

1963. március 13.

a váci ut és árpád ut torkolatában figyelmetlenül ment át az uttesten lajék andrás hegesztő. szabó ferenc segédmunkás kerékpárjával elütötte a vigyázatlan gyalogjártót, aki súlyosan megsérült és kórházba került. a 4. kerületi megyeri ut és főtí ut kereszteződésénél a megállóban korán indította el a ga 08-92 rendszámú autóbust pálinkás sándor gépkocsivezető. husz Antal 73 éves nyugdíjas kiesett a kocsiból és könnyebben megsérült. a 9. kerületi soroksári ut 91. számú háznál, álló jármű előtt az uttestre szaladt takács margit 10 éves tanuló. az fc 01-56 rendszámú tehergépkocsi elütötte a leányt, akit könnyebb sérüléssel kórházba szállítottak a mentők.

az ya 05-40 rendszámú tehergépkocsi, amely a 10. kerületi gergely utca 26. számú ház előtt állt, a megolvadt havon megcsuszott, s nekiment az épület falának. közben elütötte gubó Antal 35 éves segédmunkást, aki éppen a ház előtt haladt el. a segédmunkás könnyebben megsérült. kórházba szállították a mentők. a 7. kerületi landler jeno utca és nefelejcs utca kereszteződésében, felszállás után, egy 5-ös autóbust csukódó ajtájához szorult varga józsef 66 éves nyugdíjas. nem fogódzkodott, s így induláskor kiesett a kocsiból, és könnyebben megsérült. /mti/

18.47/a

- 37 -

[Handwritten signature]

bb 52. újabb pályarongálódások a máv vonalain

k/hbj/m/la

1963. március 13.

a máv vezérigazgatósága közli, hogy március hó 13-án délután a nagy olvadás és a belvizek okozta pályarongálódások miatt az alábbi vasútvonalakon szünetel a forgalom:

gyömöre-győrszemere között /győr-celldömölki vonalon/, csémpusztá-nagyigmánd között /székesfehérvár-komáromi vonalon/, vértésboglár-vértésacska között /bicske-székesfehérvári vonalon/, diósjenő-romhányi vonalon, balassagyarmat-szécsény között /aszód-balassagyarmati vonal/, balassagyarmat-magyarnándor között /aszód-balassagyarmati vonal/, rákospalota-alagi major között /rákospalota-verecegyházi vonal/, jászárokszállás-jászdózsa között /vámosgyőr-ujszási vonal/, feldebrő-aldebrő között /kál-kálkápólna-kisterenyei vonal/, tállya-boldogkőváralja között /szerencs-hidasnémeti vonal/, lengyeltóti-őreglak között /kaposvár - fonyódi vonal/, tamási-fürgeó között /dombóvár-lepsényi vonal/ szany-rábaszentandrás-pápa között /pápa-csornai vonal/, drégelypálánk-dejtár között /vác-balassagyarmati vonal/, tokod-ébszőnybányai vonalon. gecse-gyarmat-győrszabadhegy között /győr-celldömölki vonal/. nógrádkövesd-aszód között /aszód-balassagyarmati vonal/.

a fenti vonalak közül rákospalota-alagi major között és tállya-boldogkőváralja között az utasforgalmat autóbusszjáratokkal bonyolítják le, a többi helyen autóbusszjáratot nem tudnak közlekedtetni, mert a közutak is járhatatlanok. /mti/

-...-

16,55/m

- # 38 -

bb 53. időjárásjelentés

tm vm

1963. március 13.

a meteorológiai intézet jelenti március 13-án, szerdán 19 órakor:

a hőmérséklet kissé csökken

várható időjárás csütörtök estig: felhőátvonulások, többfelé futó záporosóval, záporoszerű havasesóval, a hegyeken hózáporral. élénk, helyenként erős nyugati, északnyugati szél, a hőmérséklet kissé csökken. várható legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 4-7 fok között./mti/

- . -

bb 54. tovább gyengült a duna és a tiszta jégtakarója - az áradások és a belvizek miatt mintegy 430.000 hold került víz alá - az országos vízügyi főigazgatóság szerda esti tájékoztatója

i/sb/a la

1963. március 13.

az országos vízügyi főigazgatóság szerda esti tájékoztatója szerint a dunán és a tiszán tovább gyengült a jégtakaró. többek között budapest, dunaföldvár és baja környékén szabad vízfelületek keletkeztek. a jugoszláv szakaszon folytatták az apatini jégtorlasz robbantását. a dálja melletti kisebb jégtorlaszt szerdán elvitte a víz. így a tiszta torkolatáig zajlik és lejjebb pedig már jégmentes a duna.

a magyarországi mellékfolyók nagyobb részén - többhelyen - főleg a hídaknál keletkezett torlaszok felrobbantása után - a jég levonult, vagy zajlik. hasonló a helyzet a kisebb vízfolyásokon, patakokon és csatornákon. a gyors olvadás miatt a zagyván, a tarnán és az ipolyon az eddig észlelt legnagyobb vízállást is felülmúló árhullám alakult ki. a zagyván, a tarnán és az ágói patakon a még nem összefüggően kiépített töltéseken helyenként kitört a víz, s főleg a balparti községek védelmére kellett mozgósítani az erőket. jelentős mennyiségű víz zuhant le a kaposon, a gerje-perjén, tápió-hajtán, valamint a dunántuli és az északmagyarországi kis vízfolyások csaknem mindegyikén.

a vízügyi igazgatóságok elsőfoku árvízvédelmi készütséget tartanak a lajtán, a sajó felső szakaszán, a krasznán, a hernád alsó részénél, valamint a tiszta tokaj-környéki szakaszán. másodfoku a készütség a rába felső folyásánál. a lónyai csatorna középső szakaszán, a taktán, és a hortobágyberettyón. a legjobban megduzzadt folyók mentén, a zalánál, siónál, a zagyvánál, a tarnánál és a rába alsó szakaszán harmadfoku árvízvédelmi készütséget tartanak. /folyt.köv./

20,30/m

- 39 -

h.

bb.54. / tovább..... folyt. /a

a belviz ellen valamennyi igazgatóság területén első, vagy másodfoku belvizvédelmi készültségben védekeznek, de a kapos, a sárvíz és a sió mentén, szolnoktól délre, a hortobágy-berettyó jobb-parti területén, csongrád megye délkeleti részén, hajdu-bihar megye területén, kunszentmiklós és adony környékén, valamint budapest területén harmadfoku belvizvédelmi készültséget tartanak.

a honvédség alakulatai, a vízügyi szervek, a lakosság és a társadalmi szervek jelentős erővel védekeznek a zagyva, a tarna és a gerje-perje csatorna térségében, cegléd, hatvan, adony, kaposvár, pusztaszabolcs, devecser és még több település mélyebb területein házakat veszélyeztetett az elöntés, s ezért több kiürítésre is sor került. az áradások és a belvizi elöntések miatt mintegy 430 000 hold került víz alá, ebből 245 000 hold terület rét és legelő. a vízügyi igazgatóságok szivattyutelepei és hordozható szivattyúi másopercenként 162 köbméter vizet távolítanak el az elborított területekről. / mti/

--

-40-

Véga

MK

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Főm utca 6-7. Telefon: 180 490, 300 220
A szerkesztést és kiadást a vezérigazgató felel.

mti b e l f ő l d i h i r e k

1963. március 14.

bb 1. zenekari est a mom művelődési házban

i lv/gg vm sr

1963. március 14.

a mom művelődési házban március 18-án zenekari estet rendeznek. vezényel komor vilmos, közreműködik a magyar állami hangversenyzenekar és szücs lóránt. műsoron händel: d-moll concerto grosso, mozart: esz-dur zongoraverseny, k.449, dvorák: új világ-szimfónia./mti/

- . -

bb 2. mary chase vigjátéka a vigszínházban

i sr/gg vm sr

1963. március 14.

a vigszínházban befejezéshez közeladnak mary chase barátom harvey című vigjátékának próbái. az amerikai írónőnek ez a leg-sikerültebb alkotása, amelyért az amerikai irodalmi kitüntetést, a pulitzer díjat kapta.

a vigjátékban bulla elma a nővér szerepét, páger antal. elwoodot, a szanatórium orvosát bilicsi tivadar, illetve latinovits zoltán, egy ápolónőt gordon zsuzsa, wilson, a beteg-ápolót pedig bárdi györgy prókay istvánnal felváltva játssza.

a diszleteket cselényi józsef, a jelmezeket láng rudolf tervezte. március 21-én mutatják be a barátom harvey-t várkonyi zoltán rendezésében./mti/

- . -

bb 4. pénteken tamásiban sorsolják a lottót

i kf/kf vm

1963. március 14.

a lotto 11.játékheti nyerőszámai március 15-én, pénteken délelőtt 10 órai kezdettel tamásiban sorsolja a sportfogadási és lotto igazgatóság./mti/

- . -

- 1 -